

Etnokultūrinių projektų finansavimo būklė bendrojo kultūros konkursinio finansavimo kontekste Lietuvoje

Tyrimo ataskaita

Parengė dr. Regina Mikštaitė Čičiurkienė

Pagal Etninės kultūros globos tarybos „Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų 2016-2022 metų programą“

Vilnius, 2019 m.

SANTRAUKA

Etninė kultūra yra nacionalinė kultūros vertybė, o jos išsaugojimas, tęstinumas ir sklaida yra pačios tautos garbės reikalas, nes tai gyvybiškai svarbu išlikimui. Analizuojant šalies teisinę bazę, atrodo, jog etninei kultūrai skiriama daug dėmesio, politikų keliama ambicingi uždaviniai. Tačiau, ar pakankama etnokultūros projektų būklė bendrojo kultūros projektinio finansavimo kontekste ir kaip formuojama etninės kultūros išsaugojimo, puoselėjimo bei sklaidos politika Lietuvos Kultūros tarybos administruojamo Kultūros rėmimo fondo ir savivaldybių lygmenyje. Šią situaciją atskleidžia atlikta etnokultūrinių projektų finansavimo analizė, aprėpanti 2014 – 2018 m. laikotarpį, iki įsigaliojant Tolygios kultūrinės raidos programai.

Raktiniai žodžiai: etninė kultūra, taryba, kultūra, programa, projektai, savivaldybė, strategija.

TURINYS

ĮVADAS.....	4
1. LIETUVOS KULTŪROS TARYBOS DUOMENŲ APIE ETNINĖS KULTŪROS SRITIES PROJEKTO FINANSAVIMĄ 2014-2018 METAIS ANALIZĖ	7
2. KULTŪROS IR MENO SRITIES RĖMIMO PROGRAMŲ LIETUVOS SAVIVALDYBĖSE APKLAUSŲ DUOMENŲ ANALIZĖ	13
2.1 PATEIKTŲ ETNINĖS KULTŪROS SRITIES PARAIŠKŲ BENDRAME KULTŪROS IR MENO SRITIES FINANSUOJAMAME KONTEKSTE APKLAUSOS DUOMENYS LIETUVOS SAVIVALDYBĖSE, IŠSKAIDANT Į APSKRITIS.....	19
2.2 LĖŠŲ SKIRTŲ ETNINĖS KULTŪROS SRITIES PARAIŠKŲ FINANSAVIMUI LIETUVOS SAVIVALDYBĖSE ANALIZĖ	28
IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS	35
INFORMACIJOS ŠALITINIAI	38
SUMMARY.....	39
PRIEDAI.....	40

ĮVADAS

„Kultūra – istoriškai susiformavusi reikšmių, simbolių ir įgūdžių sistema, įkūnijanti žmonių pasaulėžiūrą ir vertybes, apimanti žinias, menus, raštiją, tikėjimus, moralę, papročius, su tuo susijusias technologijas ir kitus vertingus asmenų ir bendruomenių gebėjimus ir veiklas“ (Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymas. Reg. Nr. 19-8658(2), p. 2). Etninė kultūra – visos tautos (etnoso) sukurta, iš kartos į kartą perduodama ir nuolat atnaujinama kultūros vertybių visuma, padedanti išlaikyti tautinį tapatumą bei savimonę ir etnografinių regionų savitumą. Etninės kultūros sąvoka apima visa tai, kas mus supa, mūsų pasaulėvoka, materialinė ir dvasinė kultūra, tarpusavio santykiai, t. y. visa tai kas jaučiama ir kuriama gyvenamojoje aplinkoje. Tai suteikia galimybę būti išskirtiniems ir savitiems kitų tautų kontekste. Ji turi būti svarbi ir sava kiekvienam šalyje gyvenančiam žmogui ir tik tuomet jis jausis savo tautos dalimi. Jos išsaugojimas ir tęstinumas yra pačios tautos garbės reikalas, nes jis svarbus gyvavimui ir išlikimui. „Tauta praradusi etninę kultūrą, praranda ir savąjį savasties identitetą. Tai, kas aprašyta įstatymuose – neįgyvendinama arba net apeinama. Tai lemia šalies identiteto praradimą, nutrūkęs ryšys su savo kraštu skatina emigraciją ir net kitų kultūrų perėmimą“ (Aistė Kairytė. <http://www.bernardinai.lt/>).

Etninė kultūra yra ne statiška, o dinamiška, nuolat besikeičianti laike ir erdvėje, prisitaikanti prie esamo laikotarpio socialinių, ekonominių ir politinių pokyčių. „Etninės kultūros negalima atskirti nuo visos kultūros. Tai yra viena iš ryškiausių mūsų kultūros spalvų. Etninė kultūra kaip oras supa mus ir yra mumyse pačiuose.“ (Norbertas Vėlius, sudarė Irena Seliukaitė ir Perla Vitkuvienė, Vilnius: Mintis, 1999, p. 393–400). Jeigu šalies identitetas yra silpnas, joje gyvenantiems tampa sunku suvokti etninės kultūros svarbą savosios šalies nepriklausomybės išlikimo kontekste. Tai jau tampa valstybinio lygmens, formuojančio šalies kultūros politiką uždaviniu.

Analizuojant šalies teisinę bazę, atrodo, jog etninei kultūrai skiriama daug dėmesio, politikų keliami ambicingi uždaviniai. Nacionalinio saugumo įstatymo priedėlyje tautinės savimonės ugdymas yra įvardijamas kaip prioritetinis uždavinys, siekiant užtikrinti nacionalinį saugumą, o Švietimo įstatymas numato, jog moksleiviams etninės kultūros pagrindus privalo suteikti kiekviena mokykla. Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatyme, akcentuojama, kad etninė kultūra yra tautos būtis, išlikimo ir tvirtumo esmė, nacionalinės kultūros pamatas. Tačiau kaip galiojančiais teisės aktais vadovaujamosi realybėje? Ar etninės kultūros išsaugojimas yra tinkamai įgyvendinamas? Ar teisės aktai tiesiog politiškai apeinami?

Juk teisinę bazę formuoja ir etninės kultūros puoselėjimo sėkmę lemia LR Seimas, LR Vyriausybė, Švietimo ir mokslo ministerija, Kultūros ministerija, Etninės kultūros globos taryba, Lietuvos kultūros taryba, Regionų kultūros taryba.

Tyrimo problema ir aktualumas. Vis labiau globalėjančiame pasaulyje aktualių klausimų tampa etninės kultūros išsaugojimo ir puoselėjimo būtinybė. Be kryptingos valstybinės kultūros politikos ir pakankamo finansavimo, remiantis tik mėgėjiška veikla, etninė kultūra palapsniui niveliuosis su svetimybėmis ir nunyks. Todėl etnokultūrinių projektų finansavimas per Kultūros rėmimo programą, kurią administruoja Lietuvos kultūros taryba, tampa svarbiu pamatu. Ne menką indėlį į etninės kultūros sklaidą vaidina ir vietos savivalda. Todėl tirama etnokultūrinių projektų finansavimo būklė bendrojo kultūros projektinio finansavimo kontekste, atskleidžiant, kaip valstybė formuoja etninės kultūros išsaugojimo, puoselėjimo bei sklaidos politiką.

Tyrimo chronologinės ribos: 2014 – 2018 m., iki įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos priemonių įgyvendinimo plano, patvirtinto LR Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167, kurio pagrindu 2018 m. birželio 13 d. Kultūros ministrės Lianos Ruokytės-Jonsson buvo patvirtintas Tolygios kultūrinės raidos įgyvendinimo regioninismodelis.

Tyrimo tikslas – atlikti analizę etnokultūrinių projektų finansavimo būklės bendrojo kultūros projektinio Lietuvos kultūros tarybos bei rajonų savivaldybių kontekste Lietuvoje ir nustatyti, etninės kultūros sričiai skiriamo finansavimo svyravimus bei savivaldybių finansinio rėmimo indėlį į etninės kultūros sritį.

Tyrimo uždaviniai:

1. Išanalizuoti LKT administruojamo Kultūros rėmimo fondo etnokultūrinių projektų finansavimą.
2. Pateikti LKT administruojamo Kultūros rėmimo fondo etnokultūrinių projektų finansavimo duomenų analizę;
3. Atlikti apklausą ir apteikti duomenų analizę Lietuvos savivaldybėse dėl etninės kultūros srities projektų finansavimo;
4. Pateikti apklausų statistinę-interpretacinę duomenų analizę dėl etninės kultūros srities projektų finansavimą Lietuvos savivaldybėse ir nustatyti ar pasitvirtina savivaldos lygmenyje patvirtintos kultūros ir meno ar pan. rėmimo programos.

Ataskaitą sudaro santrauka turinys, įvadas, trys skyriai, išvados, literatūra, santrauka anglų kalba ir priedai. Pirmajame skyriuje „*Lietuvos kultūros tarybos duomenų apie etninės kultūros srities projektinį finansavimą 2014-2018 metais analizė*“ pateikiami analitiniai duomenys apie etninės kultūros projektų finansavimą iš KRF, kurią administruoja Lietuvos

kultūros taryba. Trečiajame skyriuje „*Kultūros ir meno srities rėmimo programų Lietuvos savivaldybėse apklausų analizė*“ pateikiami duomenys apie etninės kultūros srities finansavimą savivaldos lygmenyje.

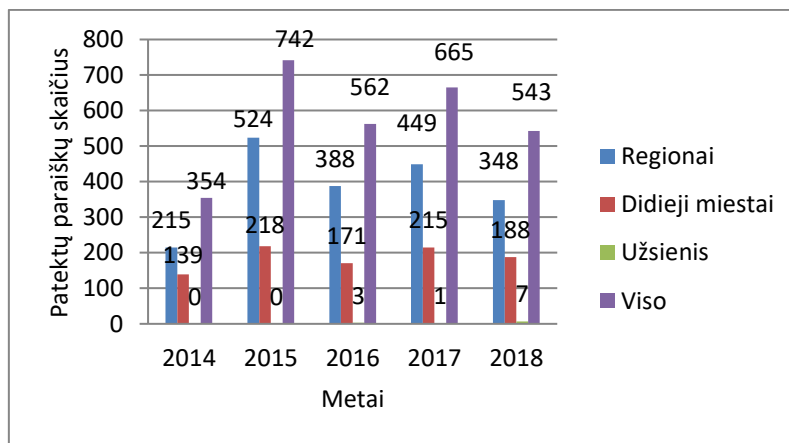
1. LIETUVOS KULTŪROS TARYBOS DUOMENŲ APIE ETNINĖS KULTŪROS SRITIES PROJEKTO FINANSAVIMĄ 2014-2018 METAIS ANALIZĖ

Nacionalinių kultūros vertybių išsaugojimas, užtikrinant etninės kultūros ir tautodailės tradicijų tęstinumą, puoselėjimą ir perdavimą ateities kartoms, kaip savosios savasties išsaugojimo pagrindą, tampa valstybinės reikšmės klausimu. Svarbiu vykdomu valstybės įrankiu yra kultūros srities politikos formavimas, orientuotas į etninės kultūros projektų finansavimą Kultūros rėmimo fondo (KTF) lėšomis. Todėl svarbiu uždaviniu išlieka Lietuvos kultūros tarybos (LKT) teikiamos paramos etninės kultūros sričiai analizė.

Lietuvos kultūros taryba (toliau LKT) yra biudžetinė įstaiga prie LR kultūros ministerijos, pagal kompetenciją įgyvendinanti valstybės politiką kultūros ministru pavestose valdymo srityse, vykdanči šį įstatymą ir kituose teisės aktuose jai pavestas viešojo administravimo ir kitas funkcijas (LR Lietuvos kultūros tarybos įstatymas, 2012 m. rugsėjo 18 d. Nr. XI-2218, Vilnius). LKT veikla apibrėžiama šiais tikslais: 1) vadovaujasi kultūros politikos prioritetais, sudaryti sąlygas įvairiapusei kultūros ir meno plėtrai ir sklaidai, užtikrinant racionalų ir pagrįstą skirstomų lėšų panaudojimą; 2) pagal kompetenciją įgyvendinti kultūros politiką; 3) analizuoti kultūros ir meno procesus, darančius įtaką kultūros politikai. LKT tikslai yra šie: 1) kultūros ministro nustatyta tvarka finansuoti kultūros ir meno programas, projektus ir kitokias priemones; 2) vadovaujasi Lietuvos Respublikos kultūros rėmimo fondo įstatymu, administruoti Kultūros rėmimo fondą; 3) kultūros ministro nustatyta tvarka skirti kultūros ir meno kūrėjams stipendijas ir kitokią finansinę paramą; 4) organizuoti kultūros ir meno tyrimus ir koordinuoti šių tyrimų įgyvendinimą; 5) atlikti vykdomų kultūros ir meno projektų stebėseną; 6) pagal kompetenciją rengti ir teikti išvadas dėl apdovanojimo Kultūros ministerijos įsteigtomis premijomis; 7) dalyvauti rengiant ir įgyvendinant Europos Sąjungos ir kitų valstybių finansinės paramos programas, pagal kompetenciją administruoti kultūros sektoriui skirtas paramos lėšas; 8) savo iniciatyva ar pagal užklausas teikti siūlymus ir ekspertų išvadas kultūros ir meno politikos klausimais Kultūros ministerijai ir kitoms valstybės institucijoms; 9) bendradarbiauti su valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, kitomis įstaigomis ir organizacijomis; 10) pagal kompetenciją palaikyti ryšius ir bendradarbiauti su užsienio valstybių atitinkamomis institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis; 11) konsultuoti kultūros ir meno projektų vykdytojus; 12) atlikti kitas teisės aktų nustatytas funkcijas; 13) kultūros ministro sprendimu Tarybai gali būti pavestos atlikti kitos užduotys, atitinkančios jos kompetenciją, tačiau nesusijusios su sprendimais dėl paramos skyrimo konkreitiems subjektams ar projektams.

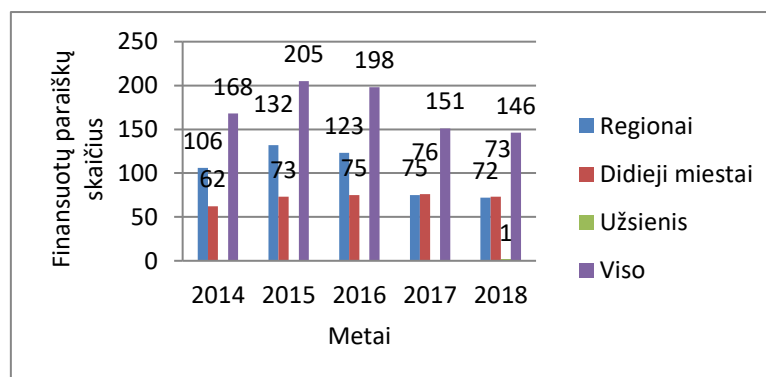
Kultūros ministerijos strateginio veiklos plano programoje įrašyta, kad, kaip numatyta Kultūros rėmimo fondo įstatyme, jį administruoja Lietuvos kultūros taryba. Kultūros rėmimo fondo (KRF) lėšos skiriamos remti kultūros ir meno sritis. Šio fondo lėšomis iš dalies finansuojami kultūros ir meno projektai, prisidedantys reikšmingai prie kultūros ir meno plėtros, sklaidos, prieinamumo bei atsinaujinimo visuose šalies regionuose.

Siekiant atlikti etninės kultūros srities bendrojo kultūros projektų finansavimo būklės analizę šalyje, toliau tyrime analizuojami 2014 – 2018 m. LKT pateikti statistiniai duomenys apie atskirų sričių ir programų projektus ir jų finansavimą.

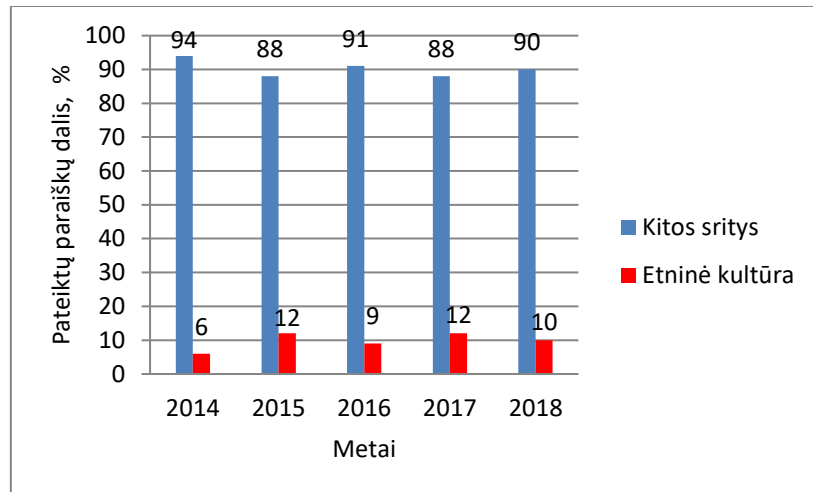
1 pav. Pateiktų paraiškų statistinė informacija apie 2014 – 2018 m. etninės kultūros srities projektus visų LKT finansavimo priemonių (sričių ir programų konkursų) apimtyje

Apie etninės kultūros srities projektų visų finansavimo priemonių, t. y. sričių, programų konkursų apimtį atskleidžia LKT 2014 - 2018 metų statistiniai duomenys. Per šį laikotarpį daugiausiai pateiktų etninės kultūros srities projektų paraiškų buvo 2015 m., t. y. 742 projektai (1 pav.), buvo pateikti 524 regioniniai bei 218 didžiųjų miestų projektai. 2014 metais tokių projektų regionuose buvo pateikta mažiausiai (215 projektų). Regionuose pareitų projektų santykis lyginat su didžiųjų miestų kito santykinai tolygiai. Nuo 2016 m. pradėjo teikti ir užsienio projektus LKT. Daugiausia tokių projektų buvo pateikta 2018 m., t. y. net 7.

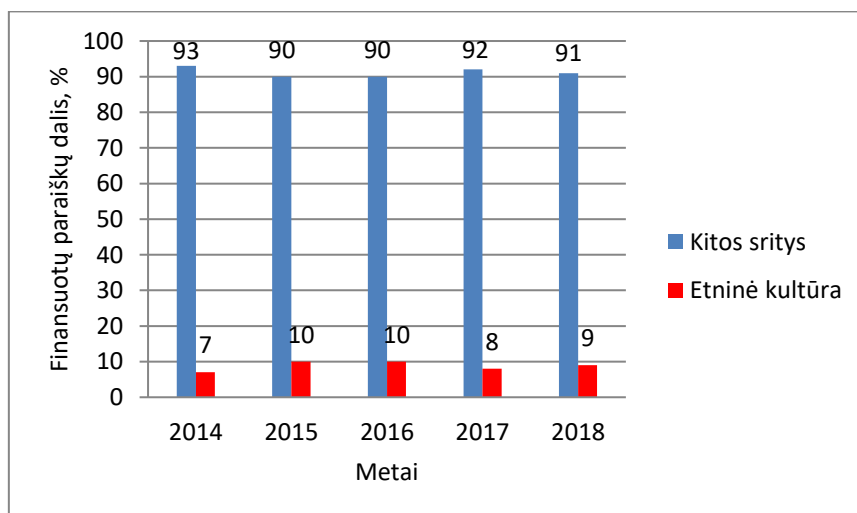
2 pav. Finansuotų paraiškų statistinė informacija apie 2014 – 2018 m. etninės kultūros srities projektus visų LKT finansavimo priemonių (sričių ir programų konkursų) apimtyje

2 paveiksle yra pateikta statistinė informacija apie finansuotas etninės kultūros paraiškas 2014 – 2018 m. Daugiausia tokių paraiškų LKT finansavo 2015 m., t. y. 205, iš kurių sudarė 132 regionų ir 73 didžiųjų miestų. Užsienio projektai pradėti finansuoti tik nuo 2018 m. LKT finansavo tik 1 tokį projektą.

3 pav. Pateiktų paraiškų dalies statistinė informacija apie 2014 – 2018 m. etninės kultūros srities projektus visų LKT finansavimo priemonių (sričių ir programų konkursų) apimtyje

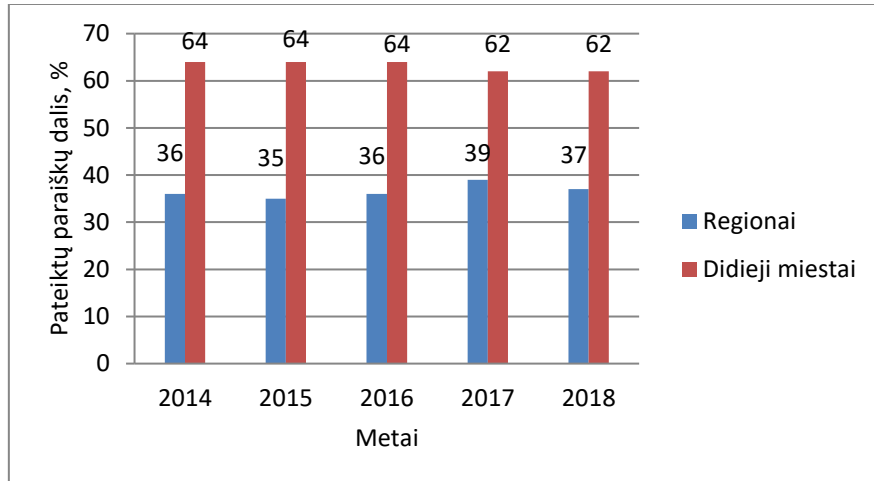
Daugiausiai pateiktų kitose srityse paraiškų buvo 2014 m., t. y. 94 % (3 pav.). Tačiau šiais metais buvo ir mažiausiai etninės kultūros paraiškų (tik 6 %). Daugiausia etninės kultūros paraiškų buvo pateikta 2015 ir 2017 m., t. y. po 12 %. Nuo 2014 m. etninės kultūros paraiškų skaičius padvigubėjo, o kitų sričių – sumažėjo (etninės kultūros paraiškų nuo 6 iki 12%, kitų – nuo 94 iki 88 %), lyginant 2014 ir 2017 m.

4 pav. Finansuotų paraiškų dalies statistinė informacija apie 2014 – 2018 m. etninės kultūros srities projektus visų LKT finansavimo priemonių (sričių ir programų konkursų) apimtyje

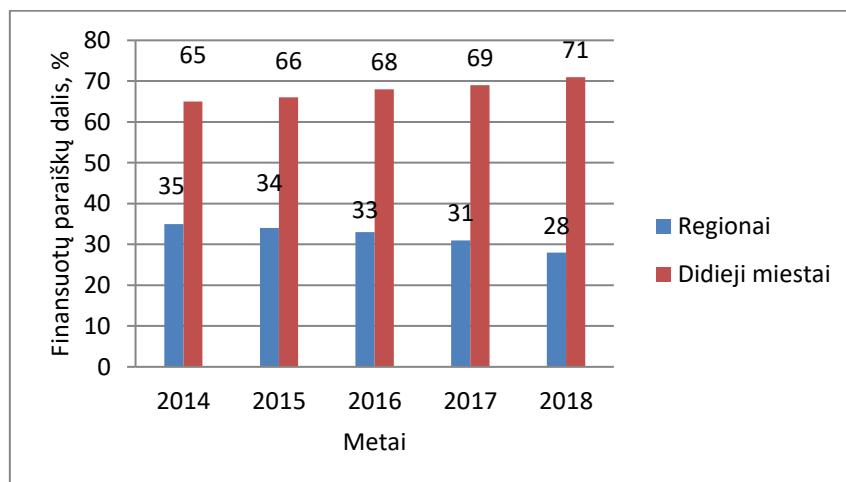
Daugiausiai finansuotų LKT kitose srityse paraiškų buvo 2014 m., t. y. 93 % (4 pav.). Tačiau šiais metais buvo ir mažiausiai finansuotų etninės kultūros paraiškų (tik 7 %).

Daugiausiai etninės kultūros paraiškų LKT finansavo 2015 ir 2016 m., t. y. po 10 %. Nepaisant etninės kultūros paraiškų skaičiaus padidėjimo (pvz., 2017 m. 12 %), finansavimas skirtas procentiškai mažesnei daliai projektų (8 %), lyginant su ankstesniais metais (2016 m. paraiškų – 9 %, skirta finansavimo – 10 %).

5 pav. Pateiktų paraiškų dalies statistinė informacija apie 2014 – 2018 m. etninės kultūros srities projektus visų LKT finansavimo priemonių (sričių ir programų konkursų) apimtyje

Kaip matyti 5 paveiksle, daugiausiai didžiųjų miestų paraiškų buvo pateikta LKT 2014 – 2016 m., t. y. po 64 %, o regionų – 2017 m. (39 %). Didžiųjų miestų paraiškų per penkerių metų laikotarpį buvo 1,8–1,6 karto daugiau nei regionų.

6 pav. Finansuotų paraiškų dalies statistinė informacija apie 2014 – 2018 m. etninės kultūros srities projektus visų LKT finansavimo priemonių (sričių ir programų konkursų) apimtyje

Daugiausiai LKT finansuotų didžiųjų miestų paraiškų buvo 2018 m., t. y. 71 % (6 pav.), o regionų – 2014 m. (35 %). Mažiausiai LKT finansavo didžiųjų miestų 2014 m. (65 %) bei 2017 m. regionų (31 %) paraiškų. Per penkerių metų laikotarpį buvo 1,9–2,5 karto daugiau finansuota paraiškų didžiųjų miestų nei regionų.

Remiantis 2014 m. duomenimis, buvo daugiausiai pateiktų kitų sričių paraiškų (net 94 %) ir mažiausiai etninės kultūros paraiškų (tik 6 %). Iš KRF 2015 m. etninei kultūrai visumoje skirta 4,6 %, iš kurių 0,61 % sudaro etninei kultūrai skirtos lėšos pagal kitas programas bei 4 % etninės kultūros sričiai arba programai skirtos lėšos. 2016 m. situacija toliau prastėja, kur etninei kultūrai jau skiriama tik 4,32 %. Nors etninei kultūrai skirtos lėšos pagal kitas programas šiek tiek išauga 0,86 %, tačiau etninės kultūros sričiai arba programai skirtos lėšos sumažėjo 3,46 %. 2017 m. matomas nežymus padidėjimas 5,26 %, kur etninei kultūrai skirtos lėšos pagal kitas programas sudaro net 2,12 %, tačiau tiesiogiai etninės kultūros sričiai sumažėja iki 3,15 %.

Daugiausiai teiktų paraiškų į KRF gauti finansavimą per 2014 – 2018 m. tiriamąjį laikotarpį buvo pateikta Vilniaus mieste registruotų juridinių asmenų. Tai parodė, jog meno ir kultūros projektų vykdytojai telkėsi sostinės regione. Regionuose išsiskiria Utenos regionas, daugiausiai teikiantis paraiškas į KRF. Per tiriamąjį laikotarpį mažiausiai paraiškų buvo pateikta Tauragės, Marijampolės ir Telšių regionuose registruotų juridinių asmenų. Biudžetinės įstaigos viso į KRF pateikė 10 013 paraiškų (34,6 %), nepelno organizacijos (viešosios įstaigos, asociacijos, paramos labdaros fondai) – 16 580 paraiškų (57,27 %), verslo įmonės (UAB, IĮ, MB, AB) – 2356 paraiškas (8,1 %). Iš viso pateikta 28 949 paraiškos (Giedrė Dzemydaitė, p. 36–38).

Išnagrinėjus LKT 2014 –2018 m. duomenis, pastebimas etninės kultūros srities finansavimo mažėjimas, lyginant su kitomis sritimis. Skirtas finansavimas įvairioms kultūros ir meno sritims didėjo, o labiausiai mažėjo lėšos etninei kultūrai ir mėgėjų menui. Apibendrinant 2014 – 2018 m. LKT administruojamų KRF kultūros ir meno rėmimo programos duomenis, etninės kultūros srities finansuotų projektų pastebimas tendencingas nepastovumas, krypstantis vis mažėjančio finansavimo linkme.

Tačiau pastaruoju metu daug dėmesio skiriama regioninės politikos formavimui. Parengtame ir patvirtintame nacionalinės regioninės politikos prioritetų iki 2030 m. apraše, tarp daugelio sričių, minima ir kultūros sritis. Apraše teigiama, jog „visų savivaldybių gyventojams privalo būti užtikrintos XXI a. žmogaus lūkesčius atitinkančios sveikatos, psichologinės pagalbos, socialinių paslaugų, švietimo, kultūros ir kitos paslaugos“ (LR Vyriausybė. Dėl nacionalinės regioninės politikos prioritetų iki 2030 metų patvirtinimo, p. 4.). Didelė užduotis tenka savivaldai, užtikrinant regioninei politikai mestus iššūkius, suderinti nacionalines švietimo, socialinės apsaugos, sveikatos, kultūros ir kitas politikas, taip pat siekiant gerinti gyvenamąją aplinką visoje Lietuvos teritorijoje ir užtikrinti kokybiškų ir lengvai pasiekiamų paslaugų tinklą už racionalią kainą. LR vyriausybės sudarytas nacionalinės regioninės politikos

prioritetų įgyvendinimo 2018 – 2020 m. planas bei Lietuvos regionų plėtros kryptys (specializacijos), tačiau jose nėra numatyta vieta etninei kultūrai išsaugoti ir puoselėti.

Nuo 2018 m. LR kultūros ministro 2018 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. ĮV-488 patvirtinamas Tolygios kultūrinės raidos įgyvendinimo regionuose modelis. Juo siekiama užtikrinti tolygią kultūrinę raidą visoje Lietuvoje, kur kultūros ir meno finansuojamų projektų sąrašas sudaromas (išskyrus didžiuosius miestus Vilnių, Kauną ir Klaipėdą), įgyvendinant bent vieną iš trijų tikslų: skatinti kūrybinių raiškų įvairovę; stiprinti vietos kultūrinį identitetą; skatinti bendradarbiavimą (Tolygios kultūrinės raidos įgyvendinimo regionuose tvarkos aprašas, p. 1.).

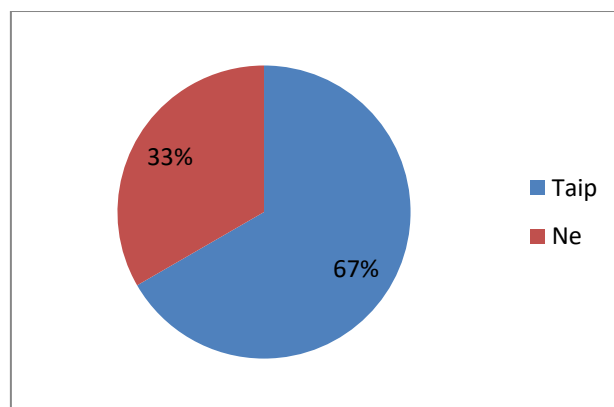
Remiantis 2018 m. spalio 16 d. Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu „Dėl regionų kultūros tarybų sudarymo“ LKT buvo sudarytos regioninės Tarybos dešimtyje teritorinių Lietuvos apskričių. Šios tarybos atlieka meno ir kultūros ekspertų bei konsultantų funkcijas kiekvienoje apskrityje. 2019 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ĮV-488 „Dėl Tolygios kultūrinės raidos įgyvendinimo regionuose tvarkos aprašo patvirtinimo“ LR kultūros ministras išdėstė naują redakciją. Šis aprašas yra parengtas, vadovaujantis Kultūros rėmimo fondo įstatymu ir Lietuvos kultūros tarybos įstatymu. Kiekviena regioninė kultūros taryba parengė Tolygios kultūrinės raidos įgyvendinimo regionuose 2020–2023 m. prioritetus, kuriais remiantis bus sudaryti kultūros ir meno finansuojamų paraiškų sąrašai, pateikiami LR kultūros ministrui tvirtinti. Įsigaliojus šiam modeliui, nuo 2020 m. į LKT administruojamą kultūros rėmimo fondo etninės kultūros sritį paraiškas galės teikti tik didieji Lietuvos miestai (Vilnius, Kaunas ir Klaipėda). Regioninės kultūros tarybos, suformuodamos savo apskrities prioritetus, įtraukė etninę kultūrą kaip atskirą finansavimo prioritetą. Todėl, ar didės finansavimas etninės kultūros srities projektams ir ar pasiteisins Tolygios kultūrinės raidos programos modelis, kurio pagrindinis tikslas - orientuotas į tolygią regionų plėtrą, bus galima spręsti tik po 2023 m. atlikus tyrimą.

2. KULTŪROS IR MENO SRITIES RĖMIMO PROGRAMŲ LIETUVOS SAVIVALDYBĖSE APKLAUSŲ DUOMENŲ ANALIZĖ

Kultūros ir meno sričių finansavimui didelę įtaką daro vietos savivaldos formuojama kultūros politika. Tik nuo savivaldybėje suformuotų ir priimtų sprendimų yra skiriamas finansavimas kultūros ir meno veikloms paremti, kuris galimas dvejopai. Pirmiausia savivaldybė gali paremti dalinį projektų finansavimą, kaip antai Kultūros rėmimo fondo (KTF), arba tiesiogiai tik iš savivaldybės biudžeto finansuoti kultūros ir meno projektus.

Kokia etninės kultūros srities finansavimo dalis ir būklė yra Lietuvos vietos savivaldoje, atskleidžia tolimesni tyrimo duomenys. Tam tikslui pasiekti buvo vykdoma Lietuvos savivaldybių apklausa. 2019 m. rugpjūčio 5 d. į visas Lietuvos savivaldybes buvo išsiųstas raštas Nr. S-167 „Dėl informacijos apie etninės kultūros programų finansavimą“ su prašymu bendradarbiauti ir duomenis pateikti iki einamųjų metų rugsėjo 6 d. Rašte buvo prašoma atsakyti apie savivaldybėje įsteigtus kultūros ir meno rėmimo fondus ar pan., kuriuose finansavimas skiriamas ir etninės kultūros sričiai, koks jo metinis biudžetas ir kiek 2014 – 2018 m. į jį buvo pateikta paraiškų finansavimui gauti ir kiek jų buvo finansuota. Atsakant užduotus klausimus, buvo prašyta detalizuoti kiekvienų metų duomenis, išskiriant etninės kultūros sritį kaip atskirą vienį. (Priedas Nr. 1)

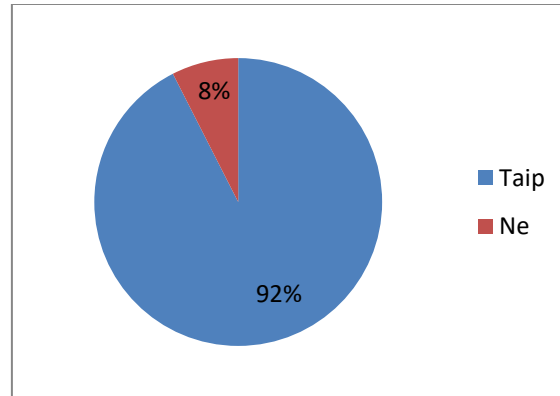
Analizuojant gautus duomenis, pastarieji sisteminami savivaldybes suskirstant apskritymis. Tokiu būdu detalčiau atskleidžiamas ir išskiriamas savivaldybių aktyvumas, noras bendradarbiauti tyrime. (Priedas Nr. 2)

7 pav. Savivaldybių aktyvumas, dalyvaujant apklausoje

Iš 60 Lietuvos savivaldybių, atsakymų buvo sulaukta tik iš 40 savivaldybių, todėl tyrimo duomenų pateikimas 100% realios Lietuvos savivaldybių būklės neatspindi. Toliau tyrime duomenys analizuojami ir pateikiami tik iš 40 apklausoje dalyvavusių savivaldybių. Apklausoje

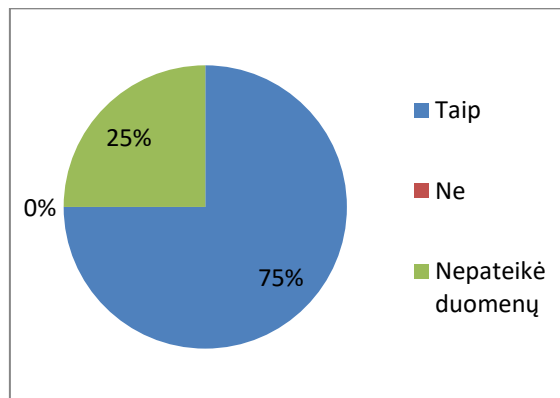
aktyviausiai dalyvavo Tauragės apskritis, nes duomenys pateikė visos savivaldybės. Mažiausias aktyvumas buvo iš Marijampolės apskrities. Ten atsakymų buvo sulaukta tik iš 2 savivaldybių (Kalvarijos ir Vilkaviškio rajono savivaldybės). Duomenys apie savivaldybių aktyvumą yra pateikti 7 paveiksle.

8 pav. Savivaldybių patvirtintų ir nepatvirtintų kultūros ir meno rėmimo programų duomenys

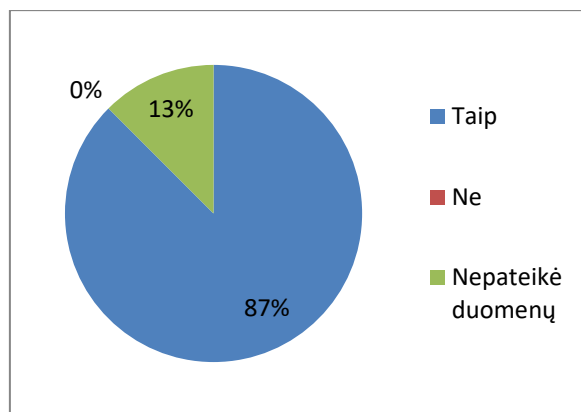
Atsakant į klausimą ar savivaldybės turi pasitvirtinusios kultūros ir meno rėmimo programą, iš dalyvavusių apklausoje 40 savivaldybių 92 % atsakė - turi ir 8 % neturi (8 pav.).

Toliau tyrime šie duomenys yra pateikiami, juos išskirstant pagal stambiausius Lietuvoje administracinius vienetus - apskritis. Taip tiksliau pateikiami duomenys atsižvelgiant į kiekvienos apskrities finansinį indėlį remiant kultūros ir meno projektus savivaldybių lygmenyje.

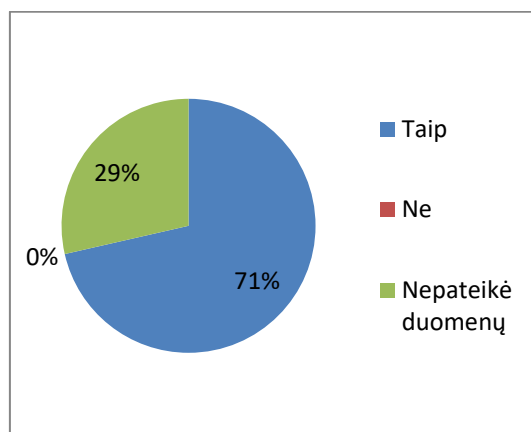
9 pav. Alytaus apskrities savivaldybių patvirtintų ir nepatvirtintų kultūros ir meno rėmimo programų duomenys

Alytaus apskrityje iš 4 savivaldybių duomenų visai nepateikė tik Druskininkų savivaldybė. 75 % iš jų turi pasitvirtinusios savivaldybės kultūros ir meno rėmimo programą. 25 % savivaldybių apie šią programą duomenų nepateikė (9 pav.).

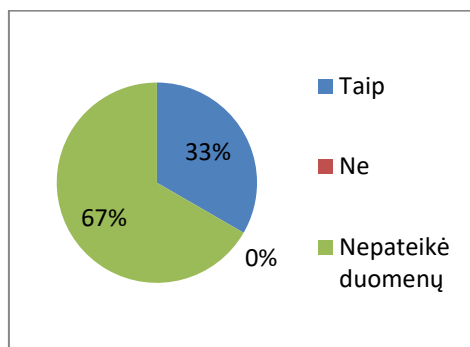
10 pav. Kauno apskrities savivaldybių patvirtintų ir nepatvirtintų kultūros ir meno rėmimo programų duomenys

Kauno apskrityje iš 8 savivaldybių duomenų visai nepateikė tik Jonavos rajono savivaldybė. 87 % šios apskrities savivaldybių turi pasitvirtinusios savivaldybės kultūros ir meno rėmimo programą (10 pav.).

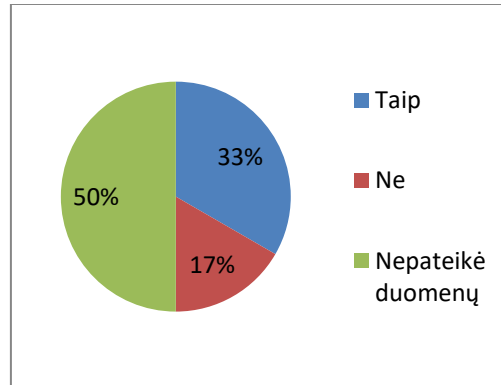
11 pav. Klaipėdos apskrities savivaldybių patvirtintų ir nepatvirtintų kultūros ir meno rėmimo programų duomenys

Klaipėdos apskrityje iš 7 savivaldybių duomenų visai nepateikė Klaipėdos ir Skuodo rajono savivaldybės. Iš pateikusių duomenis, matyti, kad 71 % savivaldybių turi pasitvirtinusios kultūros ir meno rėmimo programą (11 pav.).

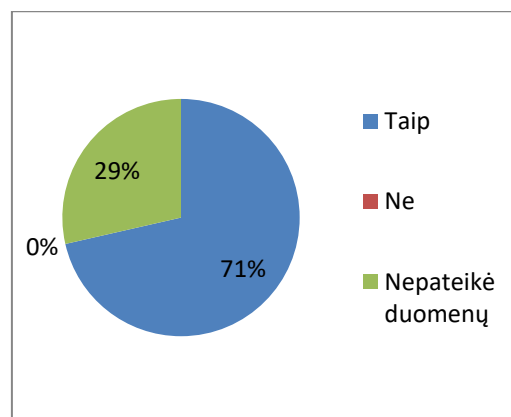
12 pav. Marijampolės apskrities savivaldybių patvirtintų ir nepatvirtintų kultūros ir meno rėmimo programų duomenys

Marijampolės apskrityje iš 6 savivaldybių duomenų visai nepateikė Kazlų Rūdos, Marijampolės, Marijampolės rajono ir Šakių rajono savivaldybės. Duomenis pateikė tik 2 savivaldybės, t. y. Kalvarijos ir Vilkaviškio rajono. Šios savivaldybės turi pasitvirtinusios kultūros ir meno rėmimo programas (12 pav.).

13 pav. Panevėžio apskrities savivaldybių patvirtintų ir nepatvirtintų kultūros ir meno rėmimo programų duomenys

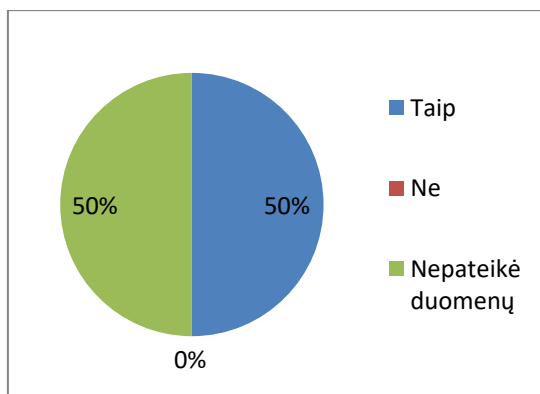
Panevėžio apskrityje iš 6 savivaldybių duomenų visai nepateikė pusė savivaldybių, t. y. Kupiškio rajono, Pasvalio rajono ir Rokiškio rajono savivaldybės. Iš duomenis pateikusių savivaldybių, t. y. Panevėžio miesto ir Biržų rajono savivaldybės, turi pasitvirtinusios kultūros ir meno rėmimo programas, o Panevėžio rajono savivaldybė neturi (13 pav.). Ši savivaldybė etninės kultūros veiklas finansuoja ištikslinių lėšų, numatytų savivaldybės biudžete.

14 pav. Šiaulių apskrities savivaldybių patvirtintų ir nepatvirtintų kultūros ir meno rėmimo programų duomenys

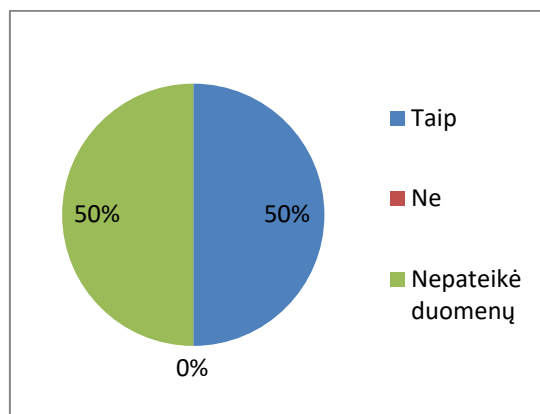
Šiaulių apskrityje iš 7 savivaldybių duomenų visai nepateikė tik 2 savivaldybės, t. y. Akmenės rajono ir Pakruojo rajono. Iš duomenis pateikusių savivaldybių matyti, kad 71 % turi pasitvirtinusios kultūros ir meno rėmimo programas (14 pav.).

Tauragės apskrityje iš 4 savivaldybių duomenis pateikė visos savivaldybės ir jos visos turi pasitvirtinusios kultūros ir meno rėmimo programas.

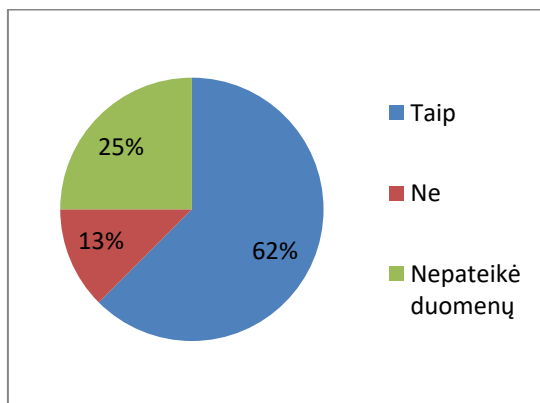
15 pav. Telšių apskrities savivaldybių patvirtintų ir nepatvirtintų kultūros ir meno rėmimo programų duomenys

Telšių apskrityje iš 4 savivaldybių duomenų visai nepateikė 2 savivaldybės, t. y. Mažeikių rajono ir Telšių rajono. Iš duomenis pateikusių savivaldybių matyti, kad Plungės rajono ir Rietavo savivaldybės turi patvirtintuosius kultūros ir meno rėmimo programas (15 pav.).

16 pav. Utenos apskrities savivaldybių patvirtintų ir nepatvirtintų kultūros ir meno rėmimo programų duomenys

Utenos apskrityje iš 6 savivaldybių duomenų visai nepateikė Molėtų rajono, Visagino ir Zarasų rajono savivaldybės. Duomenis pateikusios savivaldybės nurodo, jog yra patvirtintuosius kultūros ir meno rėmimo programas (16 pav.).

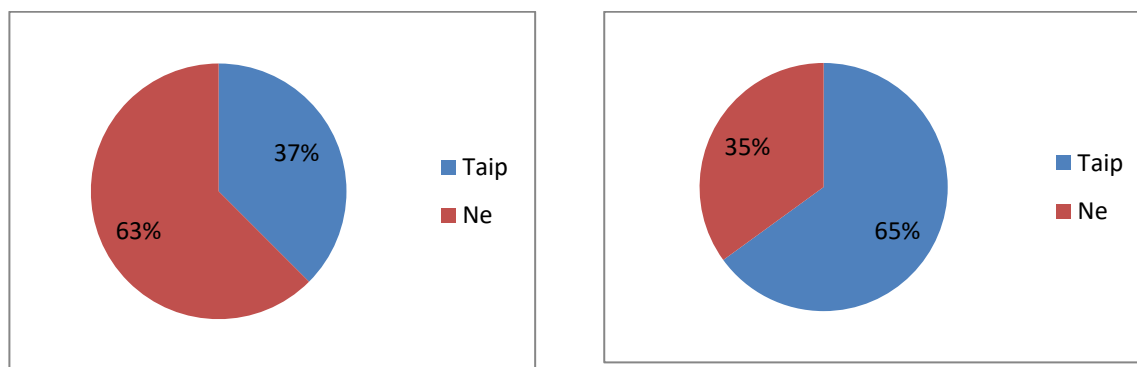
17 pav. Vilniaus apskrities savivaldybių patvirtintų ir nepatvirtintų kultūros ir meno rėmimo programų duomenys

Vilniaus apskrityje iš 8 savivaldybių duomenų visai nepateikė Šalčininkų rajono ir Trakų rajono savivaldybės. Iš duomenis pateikusių savivaldybių matyti, kad Elektrėnų, Širvintų rajono, Švenčionių rajono, Ukmergės rajono ir Vilniaus miesto savivaldybės turi pasitvirtinusios kultūros ir meno rėmimo programas ir tik 1 Vilniaus rajono savivaldybė jos neturi (17 pav.).

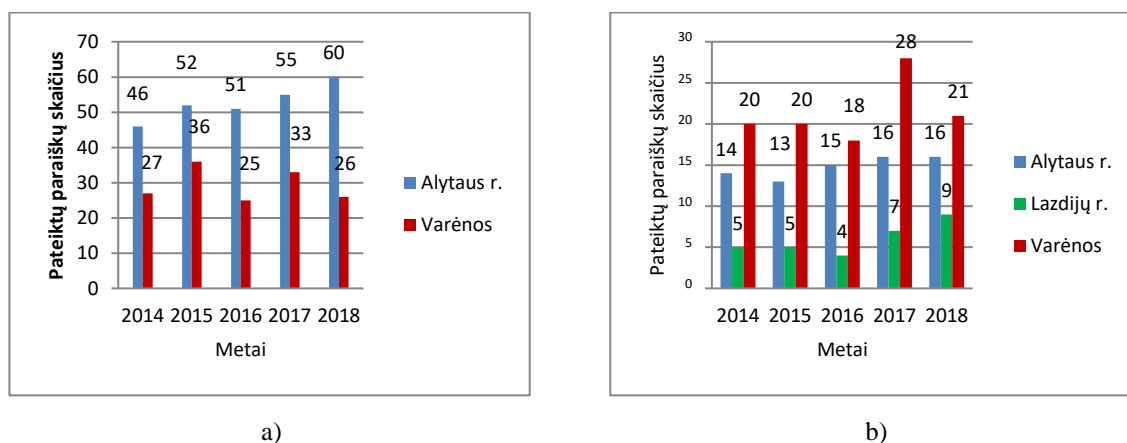
Apibendrinant Lietuvos savivaldybių apklausos aktyvumo rodiklį, galima pasakyti, kad jis nėra 100 %, ko buvo tikėtasi tyrimo pradžioje. Iki nurodyto termino atsakė tik 40 savivaldybių iš 60. Apklausoje aktyviausia buvo Tauragės apskritis, pateikusi duomenis iš visų savivaldybių. Mažiausiai aktyvi – Marijampolės apskritis, kur atsakymų sulaukta tik iš 2 savivaldybių (Kalvarijos ir Vilkaviškio rajono savivaldybės). Tačiau iš pateiktų 40 savivaldybių duomenų ne visos savivaldybės atsakė, jog turi kultūros ir meno rėmimo programą. Tik 33 % dalyvavusių apklausoje savivaldybių turi pasitvirtinę kultūros ir meno rėmimo programas, tačiau daugumos nėra išskirta etninės kultūros finansavimui atskira eilutė.

2.1 PATEIKTŲ ETNINĖS KULTŪROS SRITIES PARAIŠKŲ BENDRAME KULTŪROS IR MENO SRITIES FINANSUOJAMAME KONTEKSTE APKLAUSOS DUOMENYS LIETUVOS SAVIVALDYBĖSE, IŠSKAIDANT Į APSKRITIS

Tyrimo buvo svarbu išsiaiškinti koks Lietuvos savivaldybių indėlis į etninės kultūros srities projekcinį finansavimą bendrame kultūros ir meno projektų finansuojamame kontekste. Bendrus duomenis apie kultūros ir meno rėmimo pateiktas ir finansuotas paraiškas pateikė tik 37 % savivaldybių, dalyvavusių apklausoje (18 pav., a). Duomenis tik apie etninės kultūros sričiai pateiktas ir finansuotas paraiškas pateikė žymiai daugiau, t. y. 65 % iš apklausoje dalyvavusių savivaldybių (18 pav., b).

a) b)
18 pav. Pateiktų bendrų (a) ir etninei kultūrai (b) paraiškų savivaldybių apklausos duomenys

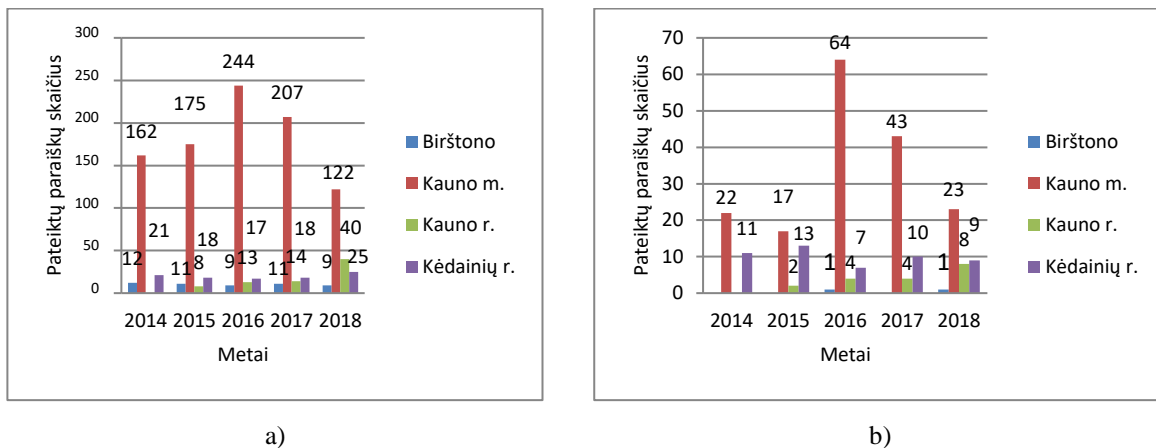

a) b)
19 pav. Alytaus apskrities bendrų (a) ir etninei kultūrai (b) paraiškų statistiniai duomenys 2014 – 2018 m.

Alytaus apskrityje daugiausiai bendrų paraiškų buvo pateikta 2015 ir 2017 m., t. y. iš viso 99 paraiškos (19 pav., a). Daugiausia jų pateikė Alytaus rajono savivaldybė per 2014 – 2018 m. laikotarpį (iš viso 264 paraiškos), o mažiausiai – Varėnos savivaldybė (iš viso 147 paraiškos). Alytaus rajono savivaldybė pateikė bendrų paraiškų per penkerių metų laikotarpį

1,3 karto daugiau, t. y. 2014 m. – 46, o 2018 m. – 60 paraiškų, kas rodo augimą, o Varėnos savivaldybė - 2014 m. – 27, o 2018 m. – 26 paraiškos, tas rodo beveik vienodą kiekį pateiktų paraiškų.

Alytaus apskrityje daugiausiai etninės kultūros sričiai paraiškų buvo pateikta 2017 m., t. y. iš viso 51 paraiška (19 pav., b). Daugiausia jų pateikė Varėnos savivaldybė per 2014 – 2018 m. laikotarpį (iš viso 107 paraiškas), o mažiausiai – Lazdijų rajono savivaldybė (iš viso 30 paraiškų). Varėnos savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,1 karto daugiau paraiškų (2014 m. – 20, o 2018 m. – 21 paraiškų). Alytaus rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,1 karto daugiau paraiškų (2014 m. – 14, o 2018 m. – 16 paraiškų). Lazdijų rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,8 karto daugiau paraiškų (2014 m. – 5, o 2018 m. – 9 paraiškas).

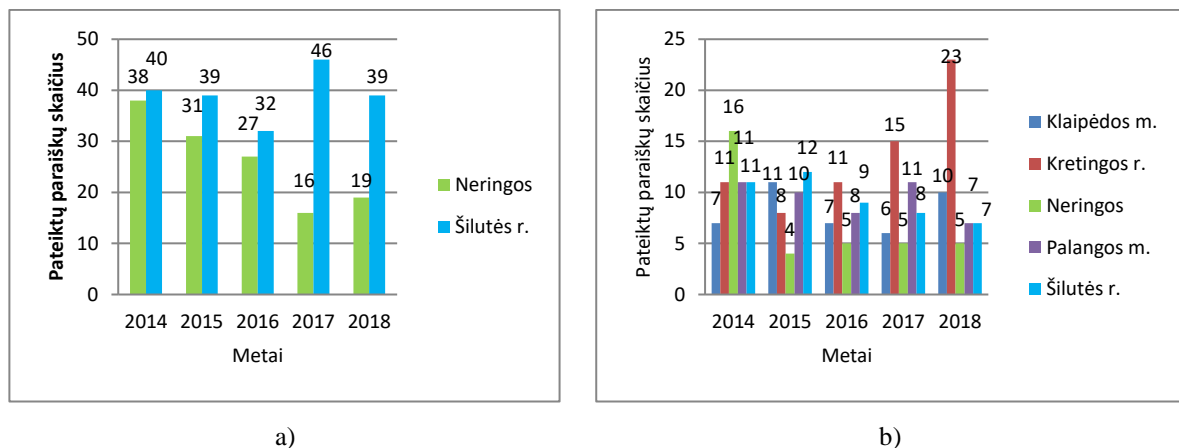

20 pav. Kauno apskrities bendrų (a) ir etninei kultūrai (b) paraiškų statistiniai duomenys 2014 – 2018 m.

Kauno apskrityje daugiausiai bendrų paraiškų buvo pateikta 2016 m., t. y. iš viso 283 paraiškos (20 pav., a). Daugiausia jų pateikė Kauno miesto savivaldybė per 2014 – 2018 m. laikotarpį (iš viso 910 paraiškų), o mažiausiai – Birštono savivaldybė, t. y. iš viso 52 paraiškos. Kauno miesto savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,3 karto mažiau, t. y. 2014 m. – 162, o 2018 m. – 122 paraiškas. Kėdainių rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,2 karto daugiau, t. y. 2014 m. – 21, o 2018 m. – 25 paraiškas. Kauno rajono savivaldybė per keturių metų laikotarpį pateikė 5 kartus daugiau, t. y. 2015 m. – 8, o 2018 m. – 40 paraiškų. Birštono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,3 karto mažiau, t. y. 2014 m. – 12, o 2018 m. – 9 paraiškas.

Kauno apskrityje duomenis apie etninės kultūros sričiai paraiškas pateikė 4 savivaldybės, t. y. Birštono, Kauno miesto, Kauno rajono bei Kėdainių rajono. Daugiausia etninės kultūros sričiai paraiškų buvo pateikta 2016 m., t. y. iš viso 76 paraiškos (20 pav., b). Daugiausia jų pateikė Kauno miesto savivaldybė per 2014 – 2018 m. laikotarpį (iš viso 169 paraiškas), o

mažiausiai – Birštono savivaldybė (iš viso tik 2 paraiškas). Kauno miesto savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė daugiau paraiškų (2014 m. –22, o 2018 m. –23 paraiškas). Daugiausia etninės kultūros sričiai paraiškų ši savivaldybė pateikė 2016 m., t. y. iš viso 64 paraiškas. Kėdainių rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,2 karto mažiau tokių paraiškų (2014 m. – 11, o 2018 m. –9 paraiškas). Kauno rajono savivaldybė per keturių metų laikotarpį pateikė 4 karto daugiau paraiškų (2015 m. –2, o 2018 m. – 8 paraiškas). Birštono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė iš viso tik 2 paraiškas, t. y. 2016 m. ir 2018 m. –po 1 paraišką.

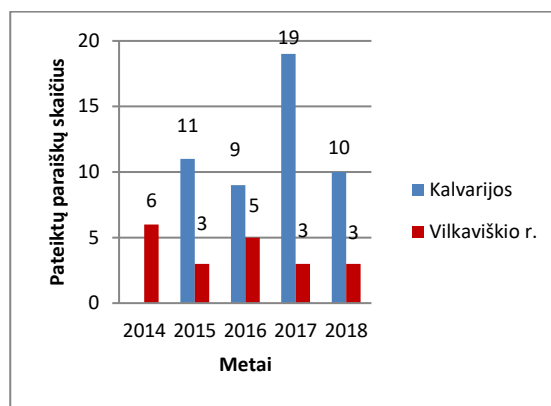
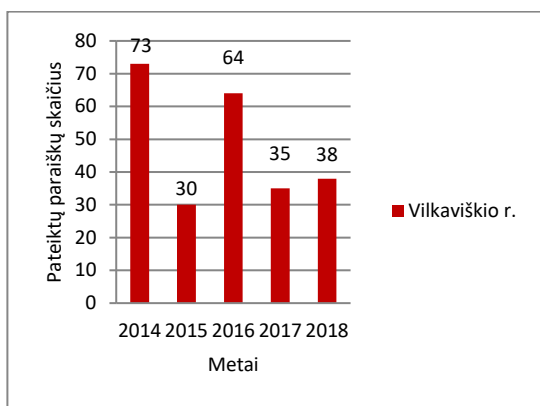

21 pav. Klaipėdos apskrities bendrų (a) ir etninei kultūrai (b) paraiškų statistiniai duomenys 2014 – 2018 m.

Klaipėdos apskrityje daugiausiai bendrų paraiškų buvo pateikta 2014 m., t. y. iš viso 78 paraiškos (21 pav., a). Daugiausia tokių paraiškų pateikė Šilutės rajono savivaldybė per 2014 – 2018 m. laikotarpį (iš viso 196 paraiškos), o mažiausiai – Neringos savivaldybė, t. y. iš viso 131 paraiška. Šilutės rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė mažiau tokių paraiškų (2014 m. – 40, o 2018 m. – 39 paraiškas). Neringos savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 2 karto mažiau paraiškų, t. y. 2014 m. – 38, o 2018 m. – 19 paraiškų.

Klaipėdos apskrityje duomenis apie etninės kultūros sričiai paraiškas pateikė 5 savivaldybės, t. y. Klaipėdos miesto, Kretingos rajono, Neringos, Palangos miesto bei Šilutės rajono. Daugiausia etninės kultūros sričiai paraiškų buvo pateikta 2014 m., t. y. iš viso 56 paraiškos (21 pav., b). Daugiausia jų pateikė Kretingos rajono savivaldybė per 2014 – 2018 m. laikotarpį (iš viso 68 paraiškas), o mažiausiai – Neringos savivaldybė (iš viso 35 paraiškas). Klaipėdos miesto savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,4 karto daugiau paraiškų, t. y. 2014 m. –7, o 2018 m. – 10 paraiškų. Kretingos rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 2,1 karto daugiau tokių paraiškų (2014 m. –11, o 2018 m. – 23 paraiškas). Neringos savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 3,2 karto mažiau paraiškų (2014 m.

– 16, o 2018 m. – 5 paraiškas). Palangos miesto ir Šilutės rajono savivaldybės per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,6 karto mažiau paraiškų (2014 m. –11, o 2018 m. – 7 paraiškas).

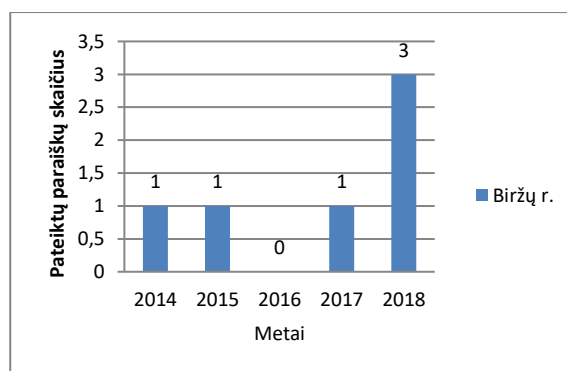
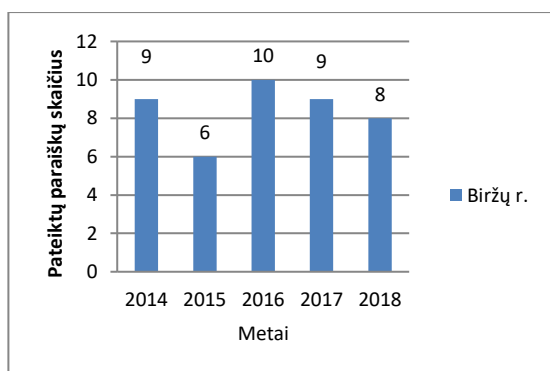
a)

b)

22 pav. Marijampolės apskrities bendrų (a) ir etninei kultūrai (b) paraiškų statistiniai duomenys 2014 – 2018 m.

Marijampolės apskrityje daugiausiai bendrų paraiškų buvo pateikta 2014 m., t. y. 73 paraiškos (22 pav., a). Duomenis pateikė tik Vilkaviškio rajono savivaldybė. Mažiausiai tokių paraiškų buvo sulaukta 2015 m., t. y. 30. Per 5 metų laikotarpį iš viso ši savivaldybė pateikė 240 bendrų paraiškų, t. y. 1,9 karto mažiau (2014 m. –73, o 2018 m. – 38 paraiškas).

Marijampolės apskrityje duomenis apie etninės kultūros sričiai paraiškas pateikė 2 savivaldybės, t. y. Kalvarijos bei Vilkaviškio rajono. Daugiausia etninei kultūrai paraiškų buvo pateikta 2017 m., t. y. iš viso 22 paraiškos (22 pav., b). Daugiausia jų pateikė Kalvarijos savivaldybė per 2014 – 2018 m. laikotarpį (iš viso 49 paraiškas), o mažiausiai – Vilkaviškio rajono savivaldybė (iš viso 20 paraiškų). Kalvarijos savivaldybė per keturių metų laikotarpį pateikė 1,1 karto mažiau paraiškų (2015 m. –11, o 2018 m. –10 paraiškų). Vilkaviškio rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė dvigubai mažiau tokių paraiškų (2014 m. –6, o 2018 m. –tik 3 paraiškas).

a)

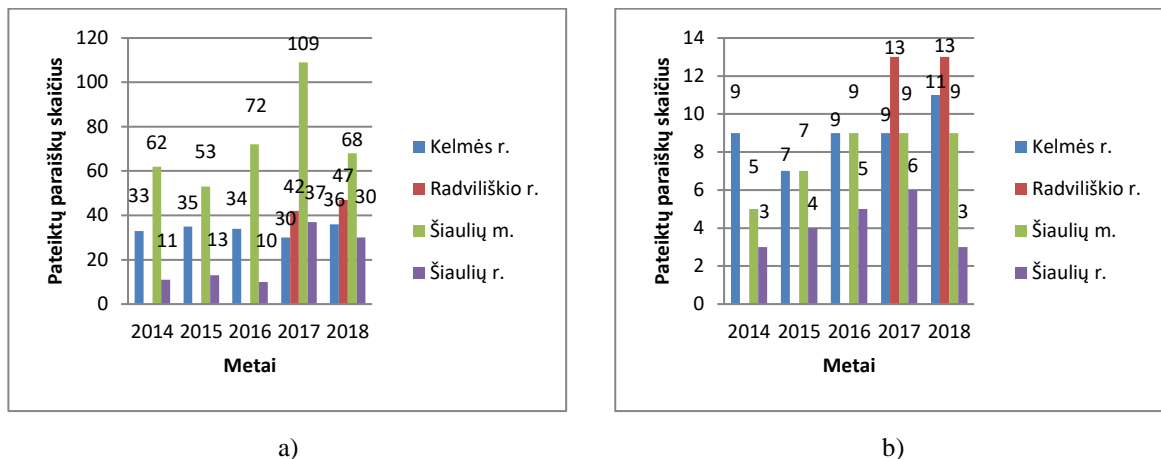
b)

23 pav. Panevėžio apskrities bendrų (a) ir etninei kultūrai (b) paraiškų statistiniai duomenys 2014 – 2018 m.

Panevėžio apskrityje duomenis pateikė tik Biržų rajono savivaldybė (23 pav., a). Daugiausiai bendrų paraiškų buvo pateikta 2016 m., t. y. 10 paraiškų, o mažiausiai tokių

paraiškų buvo sulaukta 2015 m., t. y. tik 6. Per 5 metų laikotarpį iš visoši savivaldybė pateikė 42 bendras paraiškas, t. y. 1,1 karto mažiau paraiškų (2014 m. – 9, o 2018 m. – 8 paraiškas).

Panevėžio apskrityje duomenis apie etninės kultūros sričiai paraiškas pateikė tik Biržų rajono savivaldybė (23 pav., b). Daugiausia šių paraiškų buvo pateikta 2018 m., t. y. 3 paraiškos. Etninės kultūros sričiai paraiškų iš vis nebuvo pateikta 2016 m. Per 5 metų laikotarpį iš viso ši savivaldybė pateikė 6 etninės kultūros sričiai paraiškas, t. y. 3 karto daugiau paraiškų (2014 m. – 1, o 2018 m. – 3 paraiškas).

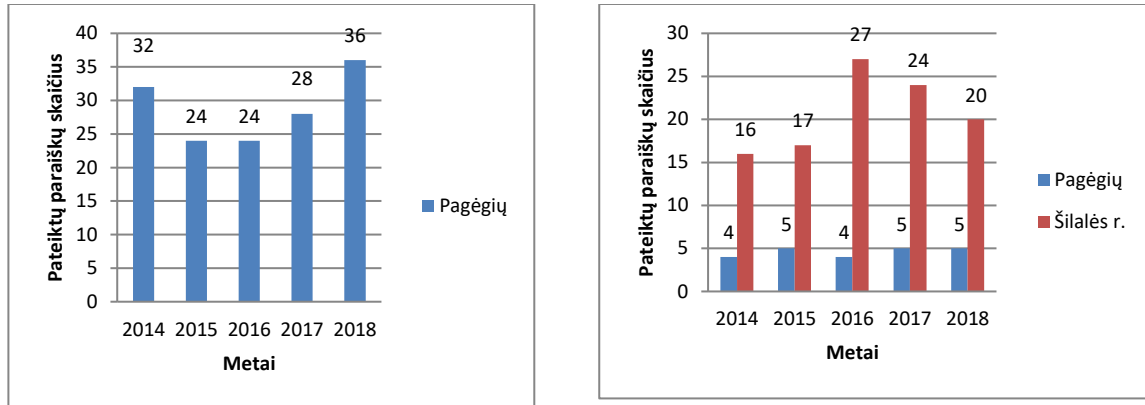

24 pav. Šiaulių apskrities bendrų (a) ir etninei kultūrai (b) paraiškų statistiniai duomenys 2014 – 2018 m.

Šiaulių apskrityje daugiausiai bendrų paraiškų buvo pateikta 2017 m., t. y. iš viso 218 paraiškų (24 pav., a). Daugiausia jų pateikė Šiaulių miesto savivaldybė per 2014 – 2018 m. laikotarpį (iš viso 364 paraiškos) ir tik 89 paraiškaspateikė Radviliškio rajono savivaldybė. Šiaulių miesto savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,1 karto daugiau (2014 m. – 62, o 2018 m. – 68 paraiškas). Kelmės rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,1 karto daugiau paraiškų (2014 m. – 33, o 2018 m. – 36 paraiškas). Šiaulių rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 2,7 karto daugiau tokių paraiškų (2014 m. – 11, o 2018 m. – 30 paraiškų). Radviliškio rajono savivaldybė per dviejų metų laikotarpį pateikė 1,1 karto daugiau bendrų paraiškų, t. y. 2017 m. – 42, o 2018 m. – 47 paraiškas.

Šiaulių apskrityje duomenis apie etninės kultūros sričiai paraiškas pateikė 4 savivaldybės, t. y. Kelmės rajono, Radviliškio rajono, Šiaulių miesto bei Šiaulių rajono. Daugiausiai etninės kultūros sričiai paraiškų buvo pateikta 2017 m., t. y. iš viso 37 paraiškos (24 pav., b). Daugiausia jų pateikė Kelmės rajono savivaldybė per 2014 – 2018 m. laikotarpį (iš viso 45 paraiškas), o mažiausiai – Radviliškio rajono savivaldybė (iš viso 26 paraiškas). Šiaulių miesto savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,8 karto daugiau bendrų (2014 m. – 5, o 2018 m. – 9 paraiškas). Kelmės rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,2 karto daugiau etninės kultūros sričiai paraiškų, t. y. 2014 m. – 9, o 2018 m. – 11 paraiškų. Šiaulių

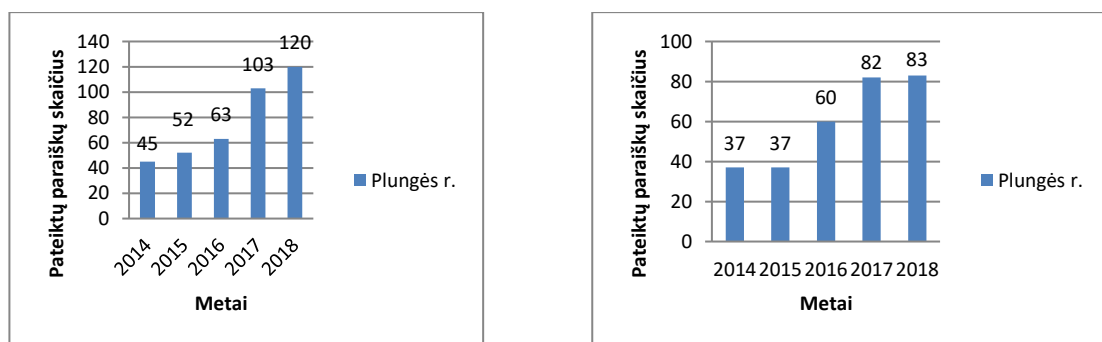
rajonų savivaldybė per keturių metų laikotarpį pateikė dvigubai daugiau tokių paraiškų (2014 m. – 3, o 2017 m. – 6 paraiškas), o lyginant 2017 m. su 2018m. – tokių paraiškų sumažėjo dvigubai (2017 m. – 6, o 2018m. – 3 paraiškas). Radviliškio rajono savivaldybė per dviejų metų laikotarpį pateikė 13 paraiškų (2017 m. ir 2018 m. – 13 paraiškų).

25 pav. Tauragės apskrities bendrų (a) ir etninei kultūrai (b) paraiškų statistiniai duomenys 2014 – 2018 m.

Tauragės apskrityje duomenis pateikė tik Pagėgių savivaldybė (25 pav., a). Daugiausiai bendrų paraiškų buvo pateikta 2018 m., t. y. 36 paraiškos, o mažiausiai tokių paraiškų buvo sulaukta 2015 ir 2016 m., t. y. po 24. Per 5 metų laikotarpį iš viso savivaldybė pateikė 144 bendras paraiškas. Pagėgių savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,1 karto daugiau (2014 m. – 32, o 2018 m. – 36 paraiškas).

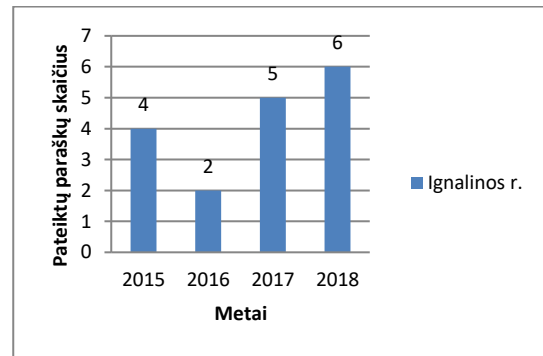
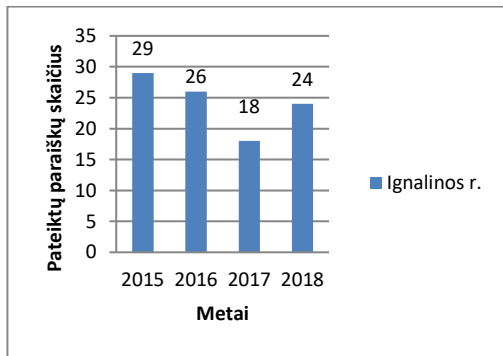
Tauragės apskrityje duomenis apie etninės kultūros sričiai paraiškas pateikė 2 savivaldybės, t. y. Pagėgių bei Šilalės rajono. Daugiausia etninei kultūrai paraiškų buvo pateikta 2016 m., t. y. iš viso 31 paraiška (25 pav., b). Daugiausia jų pateikė Šilalės rajono savivaldybė per 2014 – 2018 m. laikotarpį (iš viso 104 paraiškas), o mažiausiai – Pagėgių savivaldybė (iš viso 23 paraiškas). Šilalės rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,3 karto daugiau paraiškų, t. y. 2014 m. – 16, o 2018 m. – 20 paraiškų. Pagėgių savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,3 karto daugiau paraiškų (2014 m. – 4, o 2018 m. – 5 paraiškas).

26 pav. Telšių apskrities bendrų (a) ir etninei kultūrai (b) paraiškų statistiniai duomenys 2014 – 2018 m.

Telšių apskrityje duomenis pateikė tik Plungės rajono savivaldybė (26 pav., a). Daugiausiai bendrų paraiškų buvo pateikta 2018 m., t. y. 120 paraiškų, o mažiausiai tokių paraiškų buvo sulaukta 2015 m., t. y. 45. Per 5 metų laikotarpį iš viso ši savivaldybė pateikė 383 bendras paraiškas. Plungės rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 2,7 karto daugiau (2014 m. – 45, o 2018 m. – 120 paraiškų).

Telšių apskrityje duomenis apie etninės kultūros sričiai paraiškas pateikė tik Plungės rajono savivaldybė (26 pav., b). Daugiausia šių paraiškų buvo pateikta 2018 m., t. y. 83 paraiškos, o mažiausiai jų buvo pateikta 2014 ir 2015 m., t. y. po 37 paraiškas. Per 5 metų laikotarpį iš viso ši savivaldybė pateikė 299 etninės kultūros sričiai paraiškas. Plungės rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 2,2 karto daugiau paraiškų, t. y. 2014 m. – 37, o 2018 m. – 83 paraiškas.

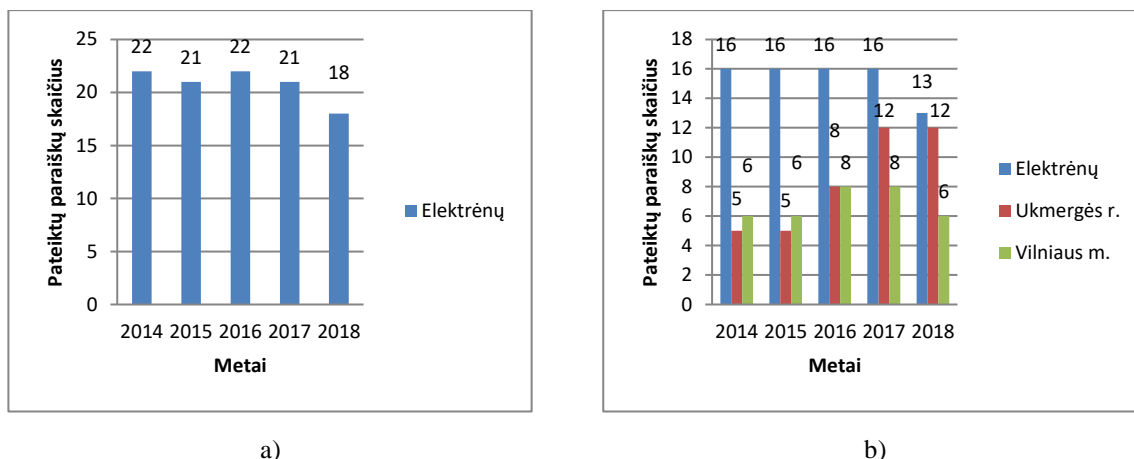
a)

b)

27 pav. Utenos apskrities bendrų (a) ir etninei kultūrai (b) paraiškų statistiniai duomenys 2015 – 2018 m.

Utenos apskrityje duomenis pateikė tik Ignalinos rajono savivaldybė (27 pav., a). Ši savivaldybė duomenis pateikė tik nuo 2015 m. Daugiausiai bendrų paraiškų buvo pateikta 2015 m., t. y. 29 paraiškos, o mažiausiai tokių paraiškų buvo sulaukta 2017 m., t. y. 18. Per 4 metų laikotarpį iš viso ši savivaldybė pateikė 97 bendras paraiškas. Ignalinos rajono savivaldybė per keturių metų laikotarpį pateikė 1,2 karto mažiau paraiškų (2015 m. – 29, o 2018 m. – 24 paraiškas).

Utenos apskrityje duomenis apie etninės kultūros sričiai paraiškas pateikė tik Ignalinos rajono savivaldybė (27 pav., b). Ši savivaldybė duomenis taip pat pateikė tik nuo 2015 m. Daugiausia šių paraiškų buvo pateikta 2018 m., t. y. 6 paraiškos, o mažiausiai jų buvo pateikta 2016 m., t. y. tik 2 paraiškos. Per 4 metų laikotarpį iš viso ši savivaldybė pateikė 17 etninės kultūros sričiai paraiškų. Ignalinos rajono savivaldybė per keturių metų laikotarpį pateikė 1,5 karto daugiau tokių paraiškų, t. y. 2015 m. – 4, o 2018 m. – 6 paraiškas.

28 pav. Vilniaus apskrities bendrų (a) ir etninei kultūrai (b) paraiškų statistiniai duomenys 2014 – 2018 m.

Vilniaus apskrityje duomenis pateikė tik Elektrėnų savivaldybė (28 pav., a). Daugiausiai bendrų paraiškų buvo pateikta 2014 ir 2016 m., t. y. po 22 paraiškas, o mažiausiai tokių paraiškų buvo sulaukta 2018 m., t. y. 18. Per 5 metų laikotarpį iš viso ši savivaldybė pateikė 104 bendras paraiškas. Elektrėnų savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,2 karto mažiau paraiškų (2014 m. – 22, o 2018 m. – 18 paraiškų).

Vilniaus apskrityje duomenis apie etninės kultūros sričiai paraiškas pateikė 3 savivaldybės, t. y. Elektrėnų, Ukmergės rajono bei Vilniaus miesto. Daugiausia etninės kultūros sričiai paraiškų buvo pateikta 2017 m., t. y. iš viso 36 paraiškos (28 pav., b). Daugiausia jų pateikė Elektrėnų savivaldybė per 2014 – 2018 m. laikotarpį (iš viso 77 paraiškas), o mažiausiai – Vilniaus miesto savivaldybė (iš viso 34 paraiškas). Elektrėnų savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 1,2 karto mažiau paraiškų (2014 m. – 16, o 2018 m. – 13 paraiškų). Ukmergės rajono savivaldybė per penkerių metų laikotarpį pateikė 2,4 karto daugiau paraiškų, t. y. 2014 m. – 5, o 2018 m. – 12 paraiškų. Vilniaus miesto savivaldybė per keturių metų laikotarpį pateikė 1,3 karto daugiau etninės kultūros sričiai paraiškų (2014 m. – 6, o 2017 m. – 8 paraiškas), o nuo 2017 m. paraiškų skaičius etninei kultūrai sumažėjo 1,3 karto (2017 m. – 8, o 2018 m. – 6 paraiškos).

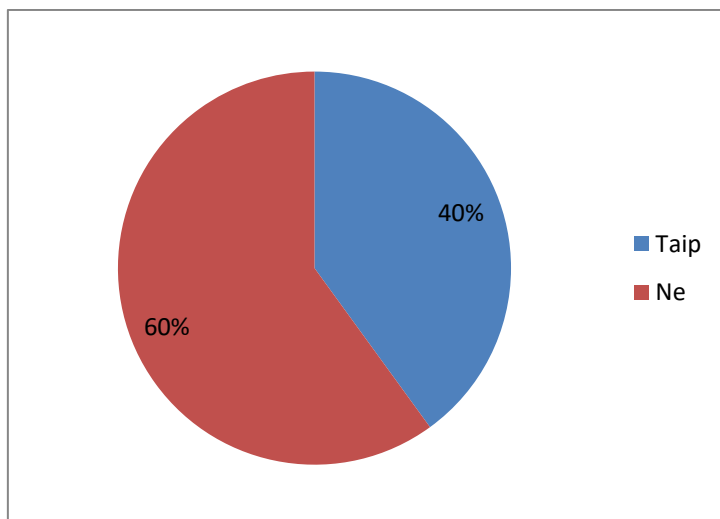
Apibendrinant statistinius duomenis, daugiausiai bendrų paraiškų pateikė per 2014 – 2018 m. laikotarpį Kauno apskritis, t. y. 1136 paraiškas, o mažiausiai paraiškų pateikė – Panevėžio apskritis, t. y. 42 paraiškas. Daugiausiai per 2014 – 2018 m. laikotarpį bendrų paraiškų pateikė Kauno miesto savivaldybė, t. y. 910 paraiškų, o mažiausiai paraiškų pateikė – Biržų rajono savivaldybė, t. y. 42 paraiškas. Iš viso buvo pateikta 3606 bendros paraiškos per 2014 – 2018 m. laikotarpį. Daugiausiai bendrų paraiškų buvo pateikta 2017 m., t. y. 832 paraiškos, o mažiausiai – 2014 ir 2015 m., t. y. po 633 paraiškas.

Daugiausiai etninės kultūros sričiai paraiškų pateikė per 2014 – 2018 m. laikotarpį Telšių apskritis, t. y. 299 paraiškas, o mažiausiai paraiškų pateikė – Panevėžio apskritis, t. y. 6 paraiškas. Daugiausiai etninės kultūros sričiai paraiškų pateikė per 2014 – 2018 m. laikotarpį Plungės rajono savivaldybė, t. y. 299 paraiškos, o mažiausiai paraiškų pateikė – Birštono savivaldybė, t. y. tik 2 paraiškas. Iš viso buvo pateikta 1490 etninės kultūros sričiai paraiškų per 2014 – 2018 m. laikotarpį.

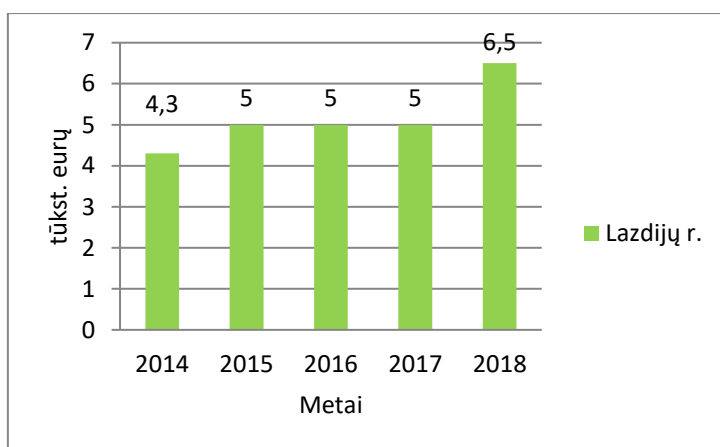
Daugiausiai etninės kultūros sričiai paraiškų buvo pateikta 2017 m., t. y. 345 paraiškos, o mažiausiai – 2014 m., t. y. po 225 paraiškas.

2.2 LĖŠŲ SKIRTŲ ETNINĖS KULTŪROS SRITIES PARAIŠKŲ FINANSAVIMUI LIETUVOS SAVIVALDYBĖSE ANALIZĖ

Duomenis apie etninės kultūros sričiai paraiškų finansavimą pateikė tik 40 % savivaldybių, dalyvavusių apklausoje (29 pav.). Toliau yra pateikiami duomenys iš kiekvienos apskrities atskirai.

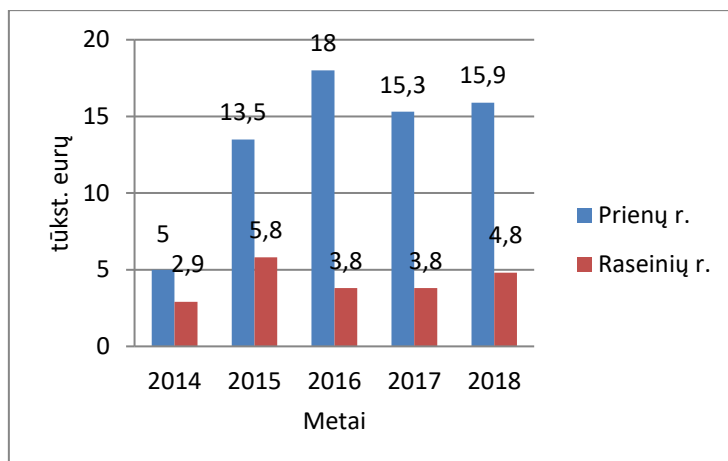

29 pav. Finansuotų etninės kultūros sričiai paraiškų apklausos duomenys savivaldybėse

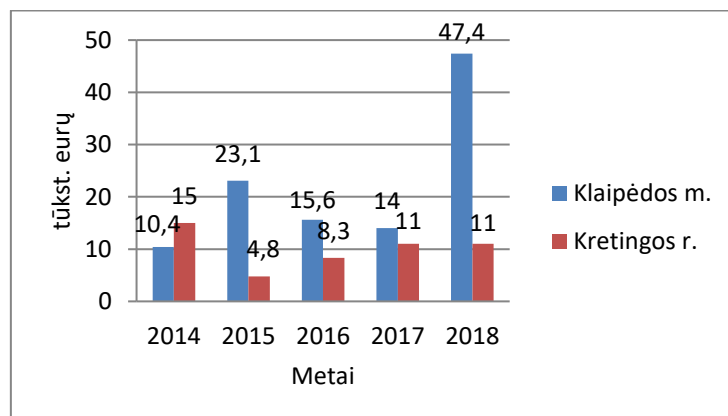
30 pav. Finansuotų etninės kultūros sričiai paraiškų apklausos duomenys Alytaus apskrityje 2014 – 2018 m.

Alytaus apskrityje daugiausia etninės kultūros sričiai finansuotų paraiškų buvo 2018 m., t. y. tam iš viso buvo skirta 6,5 tūkst. € (30 pav.). Duomenis pateikė tik Lazdijų rajono savivaldybė. Per 2014 – 2018 m. laikotarpį ši savivaldybė iš viso skyrė 25,8 tūkst. € pinigų etninės kultūros sričiai finansuoti. Buvo 1,5 karto daugiau finansuota paraiškų, lyginant 2014 m. su 2018 m. (2014 m. –4,3 tūkst. €, o 2018 m. –6,5 tūkst. €). Tai rodo nuolat didėjančią etninės kultūros srities projektinį finansavimą.

31 pav. Finansuotų etninės kultūros sričiai paraiškų apklausos duomenys Kauno apskrityje 2014 – 2018 m.

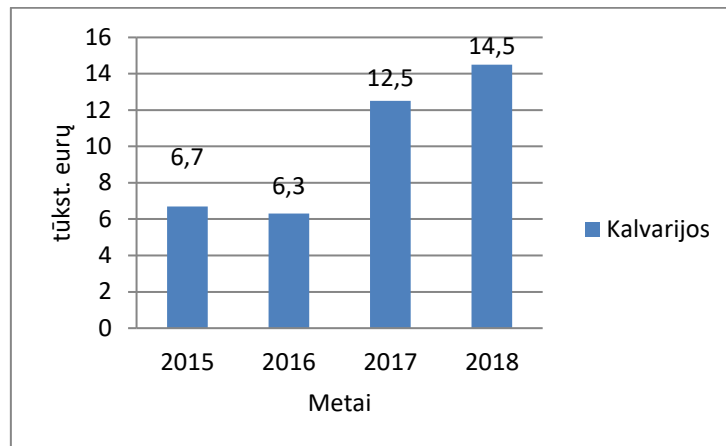
Kauno apskrityje duomenis pateikė tik Prienų rajono ir Raseinių rajono savivaldybės. Daugiausia etninės kultūros sričiai finansuotų paraiškų buvo 2015 m., t. y. tam iš viso buvo skirta 21,8 tūkst. € (31 pav.). Daugiausia pinigų skyrė Prienų rajono savivaldybė. Ši savivaldybė 3,2 karto daugiau finansavo paraiškų, lyginant 2014 m. su 2018 m. (2014 m. – 5 tūkst. €, 2018 m. – 15,9 tūkst. €). Raseinių rajono savivaldybės 1,7 karto daugiau finansavoparaiškų, lyginant 2014 m. su 2018 m. (2014 m. – 2,9 tūkst. €, 2018 m. – 4,8 tūkst. €). Per 2014 – 2018 m. laikotarpį šios savivaldybės iš viso skyrė 88,8 tūkst. € pinigų etninės kultūros sričiai finansuoti.

32 pav. Finansuotų etninės kultūros sričiai paraiškų apklausos duomenys Klaipėdos apskrityje 2014 – 2018 m.

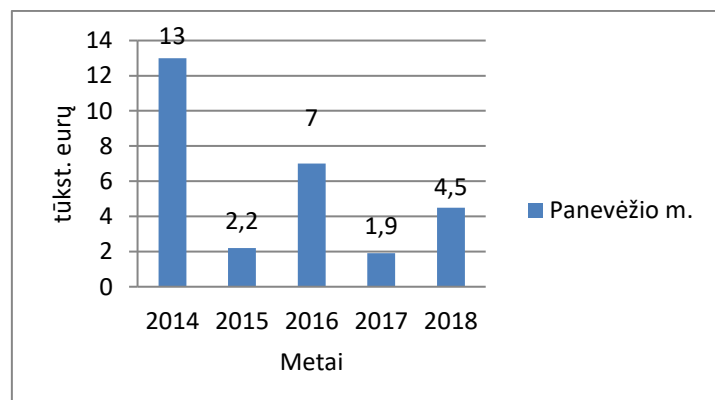
Klaipėdos apskrityje duomenis pateikė tik Klaipėdos miesto ir Kretingos rajono savivaldybės. Daugiausia etninės kultūros sričiai finansuotų paraiškų buvo 2018 m., t. y. tam iš viso buvo skirta 58,4 tūkst. € (32 pav.). Daugiausia pinigų skyrė Klaipėdos miesto savivaldybė, t. y. buvo 4,6 karto daugiau finansuota paraiškų, lyginant 2014 m. su 2018 m. (2014 m. – 10,4 tūkst. €, 2018 m. – 47,4 tūkst. €). Visumoje paėmus pastebimas etninės kultūros srities projektų finansavimo netolygus svyravimas tai didėjančia, tai mažėjančia linkme. Tačiau 2018 metai rodo akivaizdų etninės kultūros projektų finansavimo padidėjimą, lyginant su kitais tiriamais

metais. Kretingos rajono savivaldybės 1,4 karto mažiau finansavo paraiškų, lyginant 2014 m. su 2018 m. (2014 m. – 15 tūkst. €, 2018 m. – 11 tūkst. €). Per 2014 – 2018 m. laikotarpį šios savivaldybės iš viso skyrė 160,6 tūkst. € pinigų etninės kultūros sričiai finansuoti.

33 pav. Finansuotų etninės kultūros sričiai paraiškų apklausos duomenys Marijampolės apskrityje 2015 – 2018m.

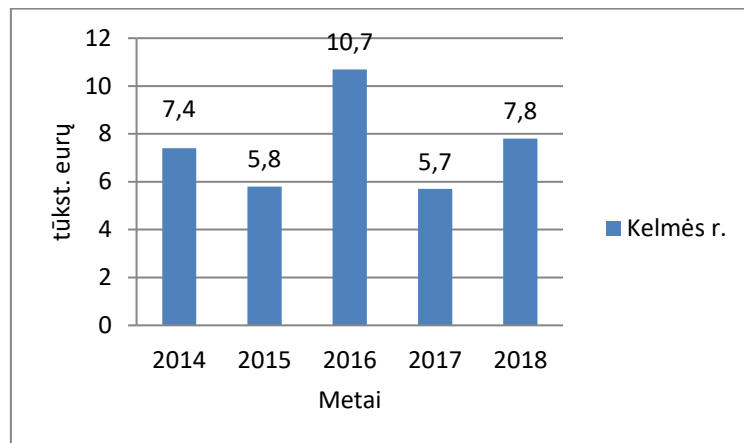
Marijampolės apskrityje daugiausia etninės kultūros sričiai finansuotų paraiškų buvo 2018 m., t. y., tam iš viso buvo skirta 14,5 tūkst. € (33 pav.). Duomenis pateikė tik Kalvarijos savivaldybė. Per 2015 – 2018 m. laikotarpį ši savivaldybė iš viso skyrė 40 tūkst. € pinigų etninės kultūros sričiai finansuoti, t. y. buvo 2,2 karto daugiau finansuota paraiškų, lyginant 2015 m. su 2018 m. (2015 m. – 6,7 tūkst. €, 2018 m. – 14,5 tūkst. €). Tai rodo etninės kultūros srities finansavimo augimą, per projektinę veiklą. Duomenys yra pateikti tik nuo 2015 m.

34 pav. Finansuotų etninės kultūros sričiai paraiškų apklausos duomenys Panevėžio apskrityje 2014 – 2018 m.

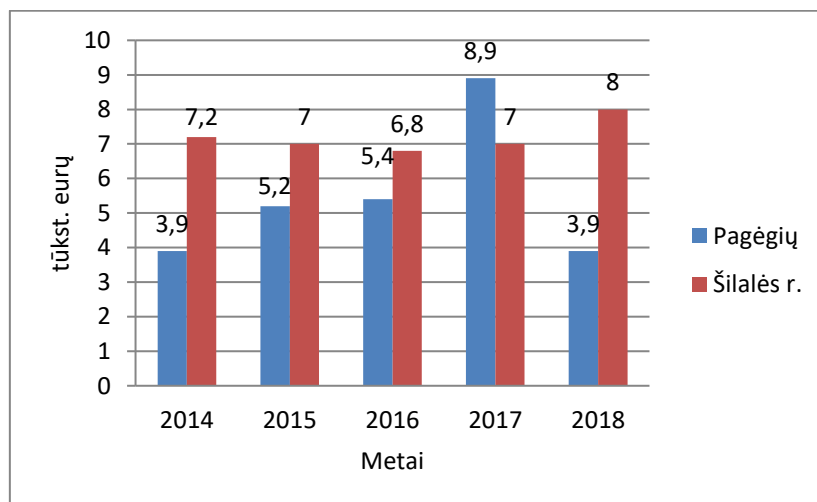
Panevėžio apskrityje daugiausia etninės kultūros sričiai finansuotų paraiškų buvo 2014 m., t. y. tam iš viso buvo skirta 13 tūkst. € (34 pav.). Duomenis pateikė tik Panevėžio miesto savivaldybė. Per 2014 – 2018 m. laikotarpį ši savivaldybė iš viso skyrė 28,6 tūkst. € pinigų etninės kultūros sričiai finansuoti. Buvo 2,9 karto mažiau finansuota paraiškų, lyginant 2014

m. su 2018 m. (2014 m. –13 tūkst. €, 2018 m. – 4,5 tūkst. €). Panevėžio miesto savivaldybės patektais duomenimis remiantis, yra akivaizdus etninės kultūros srities finansavimo mažėjimas.

35 pav. Finansuotų etninės kultūros sričiai paraiškų apklausos duomenys Šiaulių apskrityje 2014 – 2018 m.

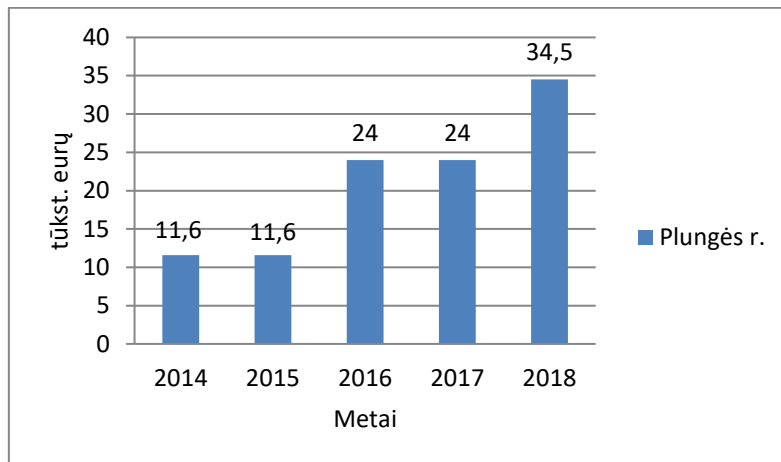
Šiaulių apskrityje daugiausia etninės kultūros sričiai finansuotų paraiškų buvo 2016 m., t. y. tam iš viso buvo skirta 10,7 tūkst. € (35 pav.). Duomenis pateikė tik Kelmės rajono savivaldybė. Per 2014 – 2018 m. laikotarpį ši savivaldybė iš viso skyrė 37,4 tūkst. € pinigų etninės kultūros sričiai finansuoti. Buvo 1,1 karto daugiau finansuota paraiškų, lyginant 2014 m. su 2018 m. (2014 m. –7,4 tūkst. €, 2018 m. – 7,8 tūkst. €).

36 pav. Finansuotų etninės kultūros sričiai paraiškų apklausos duomenys Tauragės apskrityje 2014 – 2018 m.

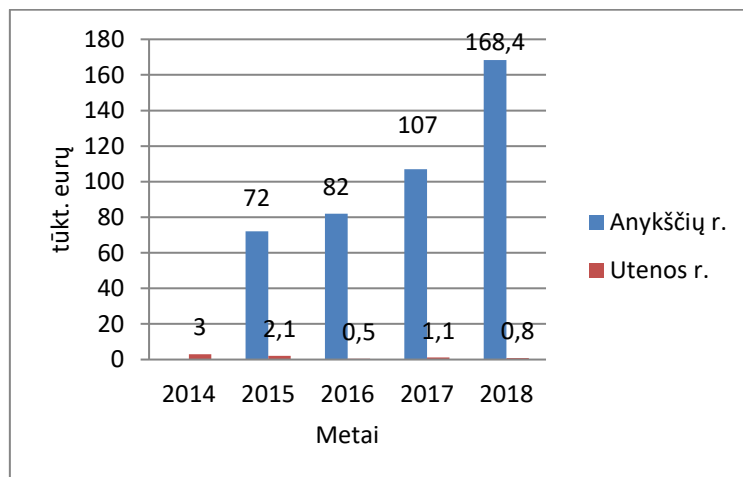
Tauragės apskrityje duomenis pateikė tik Pagėgių ir Šilalės rajono savivaldybės. Daugiausia etninės kultūros sričiai finansuotų paraiškų buvo 2017 m., t. y. tam iš viso buvo skirta 15,9 tūkst. € (36 pav.). Daugiausia pinigų skyrė Šilalės rajono savivaldybė, t. y. buvo 1,1 karto daugiau finansuota paraiškų, lyginant 2014 m. su 2018 m. (2014 m. –7,2 tūkst. €, 2018 m. – 8 tūkst. €). Tačiau visumoje pateikti duomenys rodo maždaug tolygų lėšų paskirstymą etninės kultūros sričiai. Pagėgių savivaldybės finansuotų paraiškų buvo 2,3 karto daugiau,

lyginant 2014 m. su 2017 m. (2014 m. – 3,9 tūkst. €, 2017 m. – 8,9 tūkst. €), kas rodo augimą. Per 2014 – 2018 m. laikotarpį šios savivaldybės iš viso skyrė 63,3 tūkst. € pinigų etninės kultūros sričiai finansuoti.

37 pav. Finansuotų etninės kultūros sričiai paraiškų apklausos duomenys Telšių apskrityje 2014 – 2018 m.

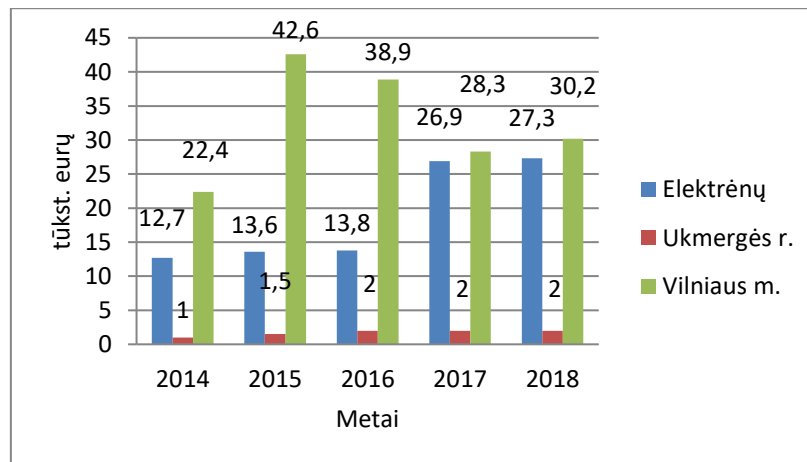
Telšių apskrityje daugiausia etninės kultūros sričiai finansuotų paraiškų buvo 2018 m., t. y. tam iš viso buvo skirta 34,5 tūkst. € (37 pav.). Duomenis pateikė tik Plungės rajono savivaldybė. Per 2014 – 2018 m. laikotarpį ši savivaldybė iš viso skyrė 105,7 tūkst. € pinigų etninės kultūros sričiai finansuoti. Šios savivaldybės finansuotų paraiškų buvo 3 karto daugiau, lyginant 2014 m. su 2018m. (2014 m. – 11,6 tūkst. €, 2018m. – 34,5 tūkst. €).

38 pav. Finansuotų etninės kultūros sričiai paraiškų apklausos duomenys Utenos apskrityje 2014 – 2018 m.

Utenos apskrityje duomenis pateikė tik Anykščių rajono ir Utenos rajono savivaldybės. Daugiausia etninės kultūros sričiai finansuotų paraiškų buvo 2018 m., t. y. tam iš viso buvo skirta 169,2 tūkst. € (38 pav.). Daugiausia pinigų skyrė Anykščių rajono savivaldybė. Šios savivaldybės finansuotų paraiškų buvo 2,3 karto daugiau, lyginant 2015 m. su 2018m. (2015

m. – 72 tūkst. €, 2018m. – 168,4 tūkst. €). 2014 m. neskyrė jokio finansavimo šiai sričiai. Anykščių rajono savivaldybės finansuotų paraiškų buvo 3,8 karto mažiau, lyginant 2014 m. su 2018 m. (2014 m. – 3 tūkst. €, 2018 m. – 0,8 tūkst. €), kas rodo akivaizdų etninės kultūros srities finansavimo augimą. Per 2014 – 2018 m. laikotarpį šios savivaldybės iš viso skyrė 436,9 tūkst. € pinigų etninės kultūros sričiai finansuoti.

39 pav. Finansuotų etninės kultūros sričiai paraiškų apklausos duomenys Vilniaus apskrityje 2014 – 2018 m.

Vilniaus apskrityje duomenis pateikė Elektrėnų, Ukmergės rajono bei Vilniaus miesto savivaldybės. Daugiausia etninės kultūros sričiai finansuotų paraiškų buvo 2018 m., t. y. tam iš viso buvo skirta 59,5 tūkst. € (39 pav.). Daugiausia pinigų skyrė Vilniaus miesto savivaldybė. Šios savivaldybės finansuotų paraiškų buvo 1,3 karto daugiau, lyginant 2014 m. su 2018 m. (2014 m. – 22,4 tūkst. €, 2018 m. – 30,2 tūkst. €). Daugiausia buvo finansuota 2015 m., t. y. 42,6 tūkst. €. Elektrėnų savivaldybės finansuotų paraiškų buvo 2,1 karto daugiau, lyginant 2014 m. su 2018 m. (2014 m. – 12,7 tūkst. €, 2018 m. – 27,3 tūkst. €). Mažiausiai finansavimo etninei kultūrai skyrė Ukmergės rajono savivaldybė, t. y. finansuotų paraiškų buvo dvigubai daugiau, lyginant 2014 m. su 2018 m. (2014 m. – 1 tūkst. €, 2018 m. – 2 tūkst. €). Per 2014 – 2018 m. laikotarpį šios savivaldybės iš viso skyrė 265,2 tūkst. € etninės kultūros sričiai finansuoti.

Apibendrinat iš apklausoje dalyvavusių 40 - ties Lietuvos savivaldybių pateiktus duomenis, daugiausia lėšų etninės kultūros sričiai finansuoti per 2014 – 2018 m. laikotarpį skyrė Utenos apskritis, t. y. 436,9 tūkst. €, o mažiausiai skyrė finansavimo – Alytaus apskritis, t. y. 25,8 tūkst. €.

Daugiausia lėšų etninės kultūros sričiai finansuoti per 2014 – 2018 m. laikotarpį skyrė Vilniaus miesto savivaldybė, t. y. 162,4 tūkst. €, o mažiausiai skyrė finansavimo – Utenos rajono savivaldybė, t. y. 7,5 tūkst. €. Iš viso lėšų etninės kultūros sričiai finansuoti per 2014 – 2018 m. laikotarpį buvo skirta 1252,3 tūkst. €.

Lietuvos savivaldybių lygmenyje daugiausia lėšų etninės kultūros sričiai finansuoti buvo skirta 2018 m., t. y. 355,212 tūkst. €, o mažiausiai – 2014 m., t. y. 96,454 tūkst. €. Todėl galima teikti, kad svarbiu etninės kultūros srities projektinio finansavimo pagrindu savivaldybėse tampa patvirtintos kultūros ir meno rėmimo programos ir pan.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Atikus etninės kultūros projektų finansavimo būklės tyrimą bendrojo kultūros projektinio Lietuvos kultūros tarybos (LKT) ir vietos savivaldos lygmenyje 2014 – 2018 m. laikotarpyje nustatyta:

1. Išnagrinėjus LKT 2014 – 2018 m. duomenis, pastebimas etninės kultūros srities finansavimo mažėjimas, lyginant su kitomis sritimis. Skirtas finansavimas kitoms kultūros ir meno sritims didėjo, o labiausiai mažėjo lėšos etninei kultūrai ir mėgėjų menui. LKT administruojant Kultūros rėmimo fondo lėšas, remiant kultūros ir meno sritis, daugiausiai pateiktų etninės kultūros srities projektų paraiškų per tiriamąjį 2014 – 2018 m. laikotarpį buvo 2015 m., t. y. 742 projektai. LKT buvo pateikti 524 regioniniai bei 218 didžiųjų miestų projektai.
2. Etninės kultūros srities projektų finansavimo būklė Lietuvos vietos savivaldoje atskleidžia vietos savivaldos požiūrį į formuojamą kultūros politiką ir koks dėmesys skiriamas etninės kultūros sričiai. Atsakymus iš 60 savivaldybių pateikė tik 40. Aktyviausia buvo Tauragės apskritis, kur duomenis pateikė visos savivaldybės. Mažiausias aktyvumas buvo Marijampolės apskrities, nes duomenys buvo pateikti tik 2 savivaldybių iš 6. 67 % apklausoje dalyvavusių savivaldybių turi kultūros ir meno rėmimo programą ir 33 % neturi. Tačiau minėtose programose nėra išskiriama atskira eilutė etninės kultūros projektams finansuoti. Dažniausiai tai bendro pobūdžio kultūros ir meno rėmimo programos, nevyriausybinių organizacijų rėmimo programos ar kultūrinių, socialinių, švietimo, sporto veiklų, turizmo plėtojimo priemonės ir pan., iš kurių maža dalis skiriama etninės kultūros sričiai finansuoti.
3. Savivaldybėse daugiausiai bendrų paraiškų pateikė per tiriamąjį 2014 – 2018 m. laikotarpį Kauno apskrities savivaldybėse, t. y. 1136 paraiškos, o mažiausiai paraiškų pateikė – Panevėžio apskrities, t. y. 42 paraiškas. Daugiausiai bendrų paraiškų buvo pateikta 2017 m., t. y. 832 paraiškos, o mažiausiai – 2014 ir 2015 m., t. y. po 633 paraiškas. Iš viso buvo pateiktos 3606 bendros paraiškos per 2014 – 2018 m. laikotarpį.
4. Apklausos duomenys rodo, kad daugiausiai etninės kultūros sričiai paraiškų buvo pateikta 2017 m. (345 paraiškos), o mažiausiai – 2014 m. (225 paraiškas). Tai rodo, kad teikiamų paraiškų skaičius didėjo. Daugiausiai etninės kultūros sričiai paraiškų savivaldybėse pateikė per 2014 – 2018 m. laikotarpį Telšių apskritis, t. y. 299 paraiškos, o mažiausiai paraiškų pateikė – Panevėžio apskritis, t. y. tik 6 paraiškas. Daugiausiai etninės kultūros sričiai paraiškų pateikė per 2014 – 2018 m. laikotarpį Plungės rajono savivaldybė, t. y. 299 paraiškas, o mažiausiai

paraiškų pateikė –Birštono savivaldybė, t. y. tik 2 paraiškas. Iš viso buvo pateikta 1490 etninės kultūros sričiai paraiškų per 2014 – 2018 m. laikotarpį..

5. Daugiausia lėšų etninės kultūros sričiai finansuoti per 2014 – 2018 m. laikotarpį skyrė Utenos apskritis, t. y. 436,9 tūkst. €, o mažiausiai – Alytaus apskritis, t. y. 25,8 tūkst. €. Daugiausia lėšų etninės kultūros sričiai finansuoti per 2014 – 2018 m. laikotarpį skyrė pinigų Vilniaus miesto savivaldybė, t. y. 162,4 tūkst. €, o mažiausiai skyrė finansavimo – Utenos rajono savivaldybė, t. y. 7,5 tūkst. €. Iš viso lėšų etninės kultūros sričiai finansuoti per 2014 – 2018 m. laikotarpį buvo skirta 1252,3 tūkst.€. Daugiausia lėšų etninės kultūros sričiai finansuoti buvo skirta 2018 m., (355,212 tūkst. €), o mažiausiai – 2014 m., (96,454 tūkst. €).

6. Palyginus iš LKT ir savivaldybių gautus tyrimo duomenis, išryškėjo tendencija, jog LKT nepakankamai ir mažėjančia linkme skiria dėmesio etninės kultūros srities finansavimui. Taip pat sudaryta niša konkurencijai su populiariają kultūra ir šiuolaikiniais menais, kas veda link galimo etninės kultūros niveliavimo ir dirbtinai suformuoto savaeigio išnykimo. Apklausoje dalyvavusių Lietuvos savivaldybių duomenimis pastebimas didėjantis dėmesys etninės kultūros sričiai finansuoti. Tačiau savivaldybės etninės kultūros srities neišskiria atskiru prioritetu, parvirtintose kultūros ir meno rėmimo programose ir pan.

Etninės kultūros puoselėjimas ir sklaida privalo tapti valstybinės reikšmės prioritetiniu klausimu. *Etninės kultūros* sąvoka, rengiant ir tvirtinant įstatymus, privalo būti išskirta nuo vartojamos tik *kultūros* sąvokos, kuri vartojama plačiąją prasme. Viena iš galimybių yra etnokultūrinių projektų rėmimas skiriant finansavimą pagal poreikį Lietuvos savivaldybėse.

Etninės kultūros sritis arba programa privalo būti atskirta/išskirta iš bendrojo Lietuvos kultūros tarybos administruojamo KRF bei savivaldos kultūros projektinio konteksto. Privalo būti aiškiai nurodytas etninės kultūros sričiai ar programai skiriamas finansavimas, nesudarant konkurencijos tarp populiariosios kultūros ir šiuolaikinių menų, nustatant kvotas pagal poreikį.

Būtų tikslinga etninės kultūros srities bendrojo projektinio finansavimo būklės stebėseną vykdyti ne Lietuvos kultūros tarybos administruojamo Kultūros rėmimo fondo mastu, o Etninės kultūros globos tarybos (toliau EKG) . Kadangi EKG yra Lietuvos Respublikos Seimo ir Vyriausybės ekspertė bei patarėja sprendžiant strateginius etninės kultūros valstybinės globos ir politikos formavimo bei nematerialaus kultūros paveldo apsaugos klausimus. Taip pat vykdo Lietuvos Respublikos nacionalinėje teisės sistemoje įtvirtintos etninės kultūros valstybinės globos įgyvendinimo priežiūrą. Tokiu būdu bus sudaryta galimybė stebėti, kokia konkreti dalis skiriama etninės kultūros srities arba programos projektiniam finansavimui ir kiek jų buvo teikiama ir finansuojama.

Būtų tikslinga etninės kultūros srities bendrojo projektinio finansavimo būklės stebėseną vykdyti Lietuvos ir savivaldos mastu. Tokiu būdu bus sudaryta galimybė stebėti, kaip kiekvienas regionas prisideda prie etninės kultūros srities projektinio finansavimo bendrai Lietuvoje bei kokios tendencijos išryškėja kiekviename regione.

INFORMACIJOS ŠALITINIAI

1. Etninės kultūros valstybės globos pagrindų įstatymas, 1999 m. rugsėjo 21 d. Nr. VIII-1328, Vilnius.
2. Lietuvos respublikos Lietuvos kultūros tarybos įstatymas, 2012 m. rugsėjo 18 d. Nr. XI-2218, Vilnius.
3. dr. Giedrė Dzemydaitė. Regionų kultūros plėtros 2012-2020 metų programos 2015-2017 metų etapo vertinimas. Tyrimo ataskaita, 2019 m., Vilnius. Lietuvos kultūros taryba.
4. Savivaldybių apklausos duomenys pagal EKG T raštą 2019-08-05, Nr. S-167, „Dėl informacijos apie etninės kultūros programų finansavimą“.
5. Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymas. Reg. Nr. 19-8658(2), registracijos data 2019-10-31.
6. Lietuvos kultūros tarybos raštas 2019-07-09, Nr. S-159(4.6) „Dėl duomenų pateikimo“.
7. Lietuvos kultūros taryba (2014). 2014 m. veiklos ataskaita. Bendrieji duomenys. Prieiga per internetą: <https://www.ltkt.lt/apie-ltkt/2014-m-ataskaita>.
8. Lietuvos kultūros taryba (2015). 2015 m. veiklos ataskaita. Bendrieji duomenys. Prieiga per internetą: <https://www.ltkt.lt/apie-ltkt/2015-m-ataskaita>.
9. Lietuvos kultūros taryba (2016). 2016 m. veiklos ataskaita. Bendrieji duomenys. Prieiga per internetą: <https://www.ltkt.lt/apie-ltkt/2016-m-ataskaita>.
10. Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymas (2011). Regionų kultūros plėtros 2012–2020 metų programa, 2011 m. spalio 19 d. įsakymas Nr. ĮV-639. Galiojanti suvestinė redakcija: 2015-06-16, <https://e-seimas.lrs.lt/>.
11. LR kultūros ministro įsakymas (2018). Tolygios kultūrinės raidos įgyvendinimo regionuose tvarkos aprašas, 2018 m. birželio 13 d. Nr. ĮV-488, <https://e-seimas.lrs.lt/portal/>.
12. LR Vyriausybė (2018). Nacionalinės regioninės politikos prioritetai iki 2030 metų. Nacionalinės regioninės politikos prioritetų įgyvendinimo 2018-2020 m. planas, <https://e-seimas.lrs.lt/>.
13. <https://www.upc.smm.lt/>. Žiūrėta: 2019.09.10.
14. <http://www.bernardinai.lt/>,(straipsnis/2018-02-07-prarasdami-etnine-kultura-prarandame-salies-identiteta/Aistė Kairytė), Žiūrėta: 2019.09.15.

SUMMARY

Ethnic culture is a national cultural worth and its preservation, continuity and dissemination are a matter of national honor, because it is vital to survival. By analyzing the law framework of the country, it seems that it is given a lot of attention to ethnic culture and politicians face ambitious tasks. However, is the condition of ethnocultural projects in the context of general cultural project funding well developed and how is form the policy of preserving, fostering and disseminating ethnic culture at the level of the Culture Support Fund administered by the Lithuanian Council of Culture and municipalities. This situation is revealed by the analysis of the funding of ethno-cultural projects covering the period 2014-2018. the period before the entry into force of the Sustainable Cultural Development Program.

Keywords: ethnic culture, council, culture, program, projects, municipality, strategy.

PRIEDAI

PRIEDAS NR. 1.

ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, J.Tumo-Vaižganto g.4-1, LT-01108 Vilnius. Tel. (8 5) 210 7161, faks. (8 5) 210 7160, el. p. info@ekgt.lt,
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188756614.

Adresatams pagal sąrašą

2019-08-05 Nr. S-167

DĖL INFORMACIJOS APIE ETNINĖS KULTŪROS PROGRAMŲ FINANSAVIMĄ

Etninės kultūros globos taryba (toliau – EKG) pagal Etninės kultūros tęstinumo ir kaitos tyrimų programą atlieka tyrimą „Etnokultūrinių projektų finansavimo būklė bendrojo kultūros konkursinio finansavimo kontekste Lietuvoje“ (tyrimo autorė – dr. Regina Mikštaitė-Čičiurkienė). Šio tyrimo objektas – Etninės kultūros programų finansavimas 2013–2018 m. Tyrimu siekiama atlikti etnokultūrinių projektų finansavimo būklės bendrojo kultūros projektinio Lietuvos kultūros tarybos bei rajonų savivaldybių kontekste Lietuvoje analizę ir nustatyti, ar pasiteisino regioninis modelis ir savivaldybių kultūros tarybų rėmimo programos.

Prašome jūsų bendradarbiauti suteikiant informaciją šiais tiriamaisiais klausimais:

1. Ar Jūsų rajone yra patvirtintas „Kultūrinės veiklos plėtros ir materialinės bazės stiprinimo programos projektų finansavimo tvarkos aprašas“?
2. Ar jūsų savivaldybėje yra įsteigtas kultūros ir meno rėmimo fondas ar pan.?
3. Jei įkurtas, tai kada ir koks jo metinis biudžetas?
4. Kiek 2013–2018 m. iš viso teikta paraiškų finansavimui gauti ir kiek iš jų buvo etninės kultūros srities? (Labai prašome detalizuoti kiekvienų metų duomenis).

Tyrimo rezultatai bus skelbiami viešai EKG tinklalapyje, spaudoje, konferencijų ir seminarų metu.

Prašome informaciją pateikti iki 2019 m. rugsėjo 6 d. Kilus klausimų, prašome kreiptis į tyrimo vykdytoją dr. Reginę Mikštaitę-Čičiurkienę telefonu 8 620 46 922, el. p.: regiona@gmail.com

Tarybos pirmininkė

Dalia Urbanavičienė

Asta Žernienė, (8 5) 210 7161, el. p. asta.zerniene@ekgt.lt

PRIEDAS NR. 2

APKLAUSOS DUOMENYS LIETUVOS SVISLADYBĖSE

Apskritis	Savivaldybės	Dalyvavusios apklausoje	Kultūros rėmino programos ir pan.	
			Taip	Ne
Alytaus	Alytaus r.	Taip	Turi	
	Druskininkų	–	–	–
	Lazdijų r.	Taip	Turi	
	Varėnos	Taip	Turi	
Kauno	Birštono	Taip	Turi	
	Jonavos r.	–	–	–
	Kaišiadorių r.	Taip	Turi	
	Kauno m.	Taip	Turi	
	Kauno r.	Taip	Turi	
	Kėdainių r.	Taip	Turi	
	Prienų r.	Taip	Turi	
	Raseinių r.	Taip	Turi	
Klaipėdos	Klaipėdos m.	Taip	Turi	
	Klaipėdos r.	–	–	–
	Kretingos r.	Taip	Turi	
	Neringos	Taip	Turi	
	Palangos m.	Taip	Turi	
	Skuodo r.	–	–	–
	Šilutės r.	Taip	Turi	
Marijampolės	Kalvarijos	Taip	Turi	
	Kazlų Rūdos	–	–	–
	Marijampolės	–	–	–
	Marijampolės r.	–	–	–
	Šakių r.	–	–	–
	Vilkaviškio r.	Taip	Turi	
Panevėžio	Biržų r.	Taip	Turi	
	Kupiškio r.	–	–	–
	Panevėžio m.	Taip	Turi	
	Panevėžio r.	Taip		Neturi
	Pasvalio r.	–	–	–
	Rokiškio r.	–	–	–
Šiaulių	Akmenės r.	–	–	–
	Joniškio r.	Taip	Turi	
	Kelmės r.	Taip	Turi	
	Pakruojo r.	–	–	–
	Radviliškio r.	Taip	Turi	
	Šiaulių m.	Taip	Turi	

	Šiaulių r.	Taip	Turi	
Tauragės	Jurbarko r.	Taip	Turi	
	Pagėgių	Taip	Turi	
	Šilalės r.	Taip	Turi	
	Tauragės r.	Taip	Turi	
Telšių	Mažeikių r.	–	–	–
	Plungės r.	Taip	Turi	
	Rietavo	Taip	Turi	
	Telšių r.	–	–	–
Utenos	Anykščių r.	Taip	Turi	
	Ignalinos r.	Taip	Turi	
	Molėtų r.	–	–	–
	Utenos r.	Taip	Turi	
	Visagino	–	–	–
	Zarasų r.	–	–	–
Vilniaus	Elektrėnų	Taip	Turi	
	Šalčininkų r.	–	–	–
	Širvintų r.	Taip	Turi	
	Švenčionių r.	Taip	Turi	
	Trakų r.	–	–	–
	Ukmergės r.	Taip	Turi	
	Vilniaus m.	Taip	Turi	
	Vilniaus r.	Taip		Neturi